

Andrej E. Skubic

Hura, Nosferatu!

konverzacijska igra

Za Kevina Jamesa Richardsona (1997–2003)

OSEBE

ALEŠ – okoli 40 let

NATAŠA – dobrih 30 let

VIDA – njuna hči; njena vloga se menjava med otrokom z epilepsijo, okoli 6 let, z zmernim zaostankom v razvoju, laže gibalno oviranim (ataksična, spastična), in odvetnico, staro okoli 30 let, brez posebnosti; obe vlogi igra ista, odrasla igralka

LUKA – njun sin; 13–14 let

Aleševa MAMA – okoli 60 let

Prostor v igri naj bi bil ločen na dva dela, vendar pregrada med njima ni nujna, lahko je le nakazana oziroma igrana. V enem delu štedilnik in majhna jedilna miza, v drugem delu kavč in manjša mizica, podobna pisarniški. Oba dela imata izhod na domnevni hodnik zadaj.

3.–15. 10. 2007, Krems an der Donau

26.–29. 6. 2008, Ljubljana

1. NAJHUJŠI DAN V ŽIVLJENJU

VIDA sedi na kavču in opazuje.

NATAŠA v kuhinji pripravlja kavo, vstopi LUKA v pižami.

LUKA

Dobro jutro.

NATAŠA

O, dobro jutro. – Danes si pa zgodnji. A nisi danes malo zgodnji?

LUKA

Kaj zgodnji? Saj je dan.

NATAŠA

(si naliže kavo)

Dan za poležavat. A tega ne bomo pri tebi dočakali? Da bi kdaj zjutraj malo poležal.

LUKA

A je zjutraj nujno treba poležavat?

NATAŠA

Nujno ni. – Samo če ima človek mirno vest, pol trdno pa dolgo spi. Ti si priden fant, se pravi, kaj imaš za delat pokonci?

LUKA

Zakaj si pa ti potem pokonci? Saj bi lahko spala danes.

NATAŠA

Daj, ne ti mene. Ko si še premlad. – A je Vida v redu?

LUKA

Spi ko kanon. Lepo diha.

Pavza.

LUKA

Kje je pa oči?

NATAŠA

Oči BI garant še spal, garant, samo nima mirne vesti. Je bil poreden, ker je imel svoje muhe.

LUKA

Zakaj je bil poreden? Saj nisem nobenega dretja slišal.

NATAŠA

(ga pozorno pogleda)

Daj, hecam se, kaj, a se ne smem hecat? Ene stvari je šel rihtat za pot, ker bomo potem en mesec sami, brez očija.

(pogleda skozi okno)

Kaj so za eni črni oblaki zunaj ...

LUKA

A bo danes dež?

NATAŠA

Nima veze ... Mi bomo danes imeli en lep, prijeten dan skupaj. Cela družina. A ne da? Za tvojo sobo bomo šli gledat pohištvo. A se veseliš?

LUKA

(se nasmehne)

Ja. – Ti, mami, poslušaj. Ko bom jaz imel svojo sobo, a bo lahko še zmeraj Vida pri meni spala?

NATAŠA

Zakaj pa pri tebi? – To ni glih fora tega, da imaš svojo sobo. A? – Zdaj bosta imela vsak svojo sobo. Luka, saj moraš imet tudi ti svoj mir. Vsak rabi en svoj mir. Za učit.

LUKA

Saj da Vida čisto mir. Ni meni noben problem.

NATAŠA

Ni noben rekel, da ni.

LUKA

Samo je sedem let stara. A je ne bo strah?

NATAŠA

Daj, daj. Samo da ne bo tebe preveč strah.

LUKA

Daj, mami nehaj, ker nisem več otrok! Ne vem, za koga vidva mene imata!

NATAŠA

Otrok? Bog ne daj. Trinajst let! Eni so pri teh letih že poročeni. Eni že famulijo preživljajo...

LUKA

(nestrpno)

Mami! – Ne seri.

(Nataša utihne.)

A si ti kaj živčna?

NATAŠA

Pa veš, da sem malo res.

LUKA

Saj bom jaz na vaju pazil, ko bo oči v Avstriji. – Pa tudi za take stvari je bolje, da spi Vida pri meni.

NATAŠA

Daj, Luka, nehaj. Ti nisi naspan. Pa to vsi čisto dobro vemo, zakaj. To ni nič slabega, če to priznaš, v teh letih rabiš zadosti spanja. Pa ni fer od očija pa od mene, da moraš z Vido spat!

LUKA

Pa jaz rad spim z Vido! Saj to pravim!

NATAŠA

Rad že spiš, samo ne spiš!

LUKA

Ni res!

NATAŠA

Trinajstletni otroci spijo do enajstih, če jih budilka gor ne meče. Ti NE spiš. Pa rabiš spat.

LUKA

To nima nobene veze! Jaz bi lahko spal, če bi hotel.

NATAŠA

Ma, daj, daj.

LUKA

A hočeš reč, da če bom do enajstih spal, da bo lahko Vida pri meni spala? Da ne bo sama!

NATAŠA

Pa jaz ne morem verjet, kakšne jaz tukaj poslušam. – Če ne bo mene, pol nima nobenega za bit strah, sploh ne Vide. A je Vido sploh kdaj strah? Ona bi še v reko skočila, v momentu, ker je ni strah. Če je kaj problem, potem je to, da nje ni strah. A brez tebe ni pa nič prav? – Pa to ni za verjet! Kdo je kdaj sam, v tej bajti? – Vsi jo poslušamo ves cajt, non stop. Če bi bila jaz ona, bi hotela bit kaj bolj sama. Skoraj ni sekunde, da je ne bi kdo gledal. – Tebi bo oči namalal eno Vido na steno, ko je umetnik. A bo to v redu?

LUKA

Oči je pisatelj, ne pa slikar. – Kaj, a ti resno misliš, da bi lahko po stenah slikal? Ker to bi jaz lahko. – Jaz bi si na steno nekaj naslikal, če vidva pustita.

NATAŠA

Na steno slikat? Kaj bi pa ti rad naslikal?

LUKA

Jaz bi Sedno naslikal.

NATAŠA

Sedno.

LUKA

Ja. To je en ... kakor en planet, samo da ni planet. Tam vmes med Kuiperjevimi pasom pa Oortovim oblakom kroži. Še ful bolj daleč kot Pluton. Pride skoraj tako blizu kot Pluton, potem pa gre spet ven ful daleč ... Dvanajst tavižen let rabi, da pride okrog sonca. Ful po temi kroži, Sonce je za njega ena majhna zvezdica, tako ko za nas Večernica.

NATAŠA

Vesolje bi si slikal na steno?

LUKA

Sedna luta po temi pa mrazu, tako da so ji dali ime po eni eskimski boginji morja. Kao, je bila hčerka od eskimskega boga Angute, pa je toliko žrla, da je doma vse požrla. Še očeta je glodala, ko je spal.

NATAŠA

A mame pa ne?

LUKA

Pol je bil pa oče hud, pa jo je iz čolna v morje vrgel. Ko se je za čoln držala, ji je prste posekal. Iz prstov so ratali kiti pa tjulnji pa mroži, ki jih ljudje jejo, ona je ratala pa boginja morja. – Nora štorija.

NATAŠA

Pa kaj daje oči tebi ene knjige za brat?

LUKA

Ne, saj ne daje. Saj to je na internetu.

NATAŠA

Aja? A seks vam blokirajo, to pa lahko berete. – Pa si slikaj uno Sedno, če bo oči dovolil. On bo ziher za. – Daj, ali te za Vido skrbi, ZDAJLE je sama. Daj, pejdi ti zdaj k njej pogledat, če se ni zbudila. Se bomo mi še o vsem zmenili. Jaz bom pa zajtrk pripravila medtem.

LUKA

A boš jajca spekla?

NATAŠA

Lahko bojo jajca. Jajca pa zdravila moram pripraviti. Samo pazi, da je ne ...

LUKA

... zbudim. Daj, za koga me imaš.

NATAŠA

Samo da veš!

LUKA

Ja, mami, če se Vido na hitro zbudi, kaj se zgodi? – Ko da prvič delam.

NATAŠA

Točno tako, kot si rekel.

(Luka odide. Nataša začne jemati stvari iz hladilnika in jih pripravljati. Vmes navrže:)

Sedna.

Iz offa histerični otroški kriki.

LUKA

Mami! Mamiiii! Umrla je! Umrla je, Vida! Mami, Vida je umrla!!!

Nataša steče ven, topotanje po stopnicah. V kuhinjo stopi ALEŠ, v roki nosi trač revijo. Sede na stol za mizo, naglas bere. Vse se vrtili.

ALEŠ

Stekla sem po stopnicah mimo Luke, ki je primrznil na steno nasproti vrat otroške sobe in je govoril: Jaz nisem nič naredil, mami, prisežem, da nisem. Pričakovala sem, da ima Vida napad, mogoče hujši kot ponavadi; včasih je znala postati tudi čisto plava. Pa ni bilo to; bilo je hujše od vsega, kar sem si znala predstavljati. Ležala je na postelji krvava okrog ust, mrzla, črna, zatečena. Šlo mi je na bruhanje, ampak morala sem ostati prisebna. Začela sem jo oživljati, zraven sem pa kričala.

NATAŠA

(IZ OFFA)

Ne, tega mi pa ne boš naredila. Tega mi pa ne moreš narest.

ALEŠ

Nisem je mogla pripraviti, da bi zadihala, vedela sem, da je ni več, vdati se pa tudi nisem hotela. Zapodila sem se do telefona.

V kuhinjo se pripodi Nataša, okrog ust ima sledove krvi. Steče k telefonu.

ALEŠ

Zgrabila sem telefon in poklicala Aleša. Samo kričala sem: Hitro pridi, umrla je, pridi pomagat. Vidi sem spet nekaj časa dajala umetno dihanje, potem pa enako histerično poklicala še taščo, ki živi čisto blizu. Aleš je prišel menda kar hitro, bil je videti nekam zbegan in je spraševal, ali sem poklicala rešilca. Nisem ga. Vedela sem, da je Vido mrtva. Ni se znala več vrniti nazaj v telo. Aleš je poklical reševalce. Čez nekaj minut sem Vido spustila, ampak Aleš je govoril: Ne, še jo daj!

V kuhinjo stopi MAMA.

ALEŠ

Okus krvi sem imela v ustih. Bil je mrzel, ogaben je bil. Prišla je mama in rekla:

MAMA

O, ne, Nataša.

Objame Natašo in jo objema do konca prizora, čeprav se ji ta poskuša iztrgati.

ALEŠ

Ostati sem morala prisebna, Alešu sem rekla, da je ni več in da naj jo dvigne in da naj jo pocrklja. Tako je naredil, in takrat so prišli reševalci.

Ker je bila smrt na domu, smo morali še čakati, da policijski preiskovalci vse poslikajo, zdravnik je naročil avtopsijo. Lahko sem samo še kričala nanje, da naj odidejo in nas pustijo pri miru. Nazadnje so me prepričali, da morajo Vido odpeljati v mrtvašnico v bolnišnici. Potem je deset dni nisem videla.

Pokopana je bila prvega junija 2006. Do zadnjega počivališča je krsto vlekla kočija s konji, jaz sem jih najela. To bi ji bilo tako všeč.

(Pavza.)

To je bilo res.

Zapre revijo. Zatemnitev.

2. MATEMATIKA

ALEŠ stopi h VIDI, ki ima pred sabo zvezek/mapo.

ALEŠ

Dobro, Vida, zdaj si se pa že malo spočila. A zdaj bova?

(Vida trmasto molči, se zvirra, ozira naokrog.)

Dobro, Vida, glej, saj veš, da če ne boš znala, ne boš mogla it v drugi razred. A ne da, da veš? – Glej: samo to nalogo do konca narediva, potem bova imela pa mir. Cel kup planov imava, kaj bova lahko delala. Lahko se igrava vrtec. Lahko se igrava rojstni dan. Lahko greva ven, na igrišče. Pa mimogrede v trgovino, pa kupiva nalepke.

VIDA

Oči, jaz bi ti nekaj povedala.

ALEŠ

Vida, mi boš potem povedala. Zdaj morava najprej narest domačo nalogo.

Pavza.

Glej, Vida, sej je enostavno! Tele rožice v krogu znaš prešteti. No, daj, poglej, koliko jih je? – Enaa, dvaaa, tri. Tako, tri so. Koliko jih je pa tukaj? – Enaa, dva. Koliko je tri pa dva? A? Vida? Daj, povej. Koliko je tri pa dva?

Tišina se vleče mučno dolgo, nazadnje Vida med oziranjem naokrog postrani pogleda Aleša in mu zapiči svinčnik v roko. Aleš plane pokonci, se zgrabi za roko.

ALEŠ

U, preklet psihotik mali.

(Stoji, bolšči vanjo, potem se odpravi proti kuhinji.)

Okej, potem pa sedi tam. A bi se lahko ti kdaj obnašala malo normalno? A bi se lahko kdaj? – Pa boš sedela cel popoldan, dokler mamica ne pride. Boš ti očija s svinčnikom. Pa razmišljaj, zakaj se ne igrava, zakaj ni igrišča. Pa bomo to videli. – Smrklja mala.

Se usede za mizo v kuhinji, obsedi. Zatemnitev.

3. CHIT-CHAT/FACTI BRUTI

ALEŠ za mizo v kuhinji, VIDA na kavču kot prej. Na štedilniku vre. Tišina.

VIDA

No, pa poglejmo vaš primer.

Vstopita NATAŠA in MAMA, Nataša začne mešati v piskru na štedilniku, Mama gleda.

NATAŠA

Jaz upam, da bo Aleš že doma za cajt za Vido dat spat. Samo ti ne morem garantirat. To so take zelo umetniške zadeve. – Samo za Vido pa zase pol oddevaj, midva bova to imela za jutri.

MAMA

Sem nič ne mudi. Jaz sem samo vesela, da lahko kaj pomagam.

NATAŠA

Samo ...

MAMA

Ko mi tako malo pustita.

NATAŠA

... jaz pa tudi moram kdaj ven.

MAMA

(Vzdihne)

Seveda moraš. – Saj ti ni lahko.

NATAŠA

A da mi ni?

MAMA

Ja, vem, da ni. Pa tudi vem, da ni Aleš zmeraj čisto v oporo.

NATAŠA

Kdo pa pravi, da mi ni v oporo?

Pavza.

MAMA

Ne vem, zakaj iz vsega skupaj on eno tako dramo dela, namesto da bi kaj res pomagal. – Ker meni se zdi, da z Alešem res ni v redu. A si brala uno zgodbo, ki jo je objavil v Poletni zgodbi? O tistih klošarjih?

NATAŠA

Ja, to je njegov stil. Saj si ga zdaj že navajena, menda.

MAMA

Take morbidne stvari piše. Zakaj ne more na stvari z lepše plati gledat? Jaz mu skoz govorim, kdaj bo kaj za mene napisal. Za mojo dušo. On pa se zataplja v neke ...

NATAŠA

Življenje je življenje, Marija.

MAMA

Ma, jaz ne vem, če je to življenje. To je samotortura, ne pa življenje.

NATAŠA

A ti zgleda zamorjen? On ni zamorjen. Ona ima svoje male izhode. Glej, čez en mesec za mesec dni v Avstrijo. – Zadosti ima on svojih izhodov.

MAMA

(zaupljivo)

Kaj pa ti?

NATAŠA

Jaz sem okej.

Mama jo nezaupljivo gleda, a se odloči, da bo nadaljevala v istem tonu.

MAMA

Meni je res žal, da je on tak. Da ne šofira. Da je vse na tebi.

NATAŠA

Saj denar pa domov nosi. Pa zmeraj on kuha. Pa vse nakupi. Pa ...

MAMA

Samo, jaz se tako bojim, da vidva nista srečna.

(Pavza. Nataša jo gleda.)

Pa da še Luka ni srečen.

NATAŠA

Sreča. Ne bi zdaj o sreči. A lahko ti malo mešaš? Se grem obleč.

*Ji izroči kuhalnico, gre v drugo polovico sobe, kjer sta
Aleš in Vida nepremična. Se preoblači, oblači jakno.*

MAMA

(Meša)

Jaz bi rada, da bi bila.

NATAŠA

Sreča je dosti subjektiven občutek. A veš to? Ni objektivne sreče.

MAMA

Kaj si rekla? – Lej, to ti hočem reči: vidva sta krasna starša.

NATAŠA

Kako, če Luka ni srečen? Zdajle si rekla, da Luka ni srečen.

MAMA

Boljših si Vida ...

NATAŠA

Samo Vida je pa srečna.

MAMA

... skoraj da ne bi mogla želet.

NATAŠA

Samo Vida nikoli ne bo tega sveta štekala, hvala bogu.

MAMA

Samo vidva zavračata ta svet. Tak občutek imam jaz. – Kako ne bo nikoli tega sveta štekala? Evo, točno o tem govorim.

NATAŠA

A tebi se zdi, da ga Aleš, recimo, gluh zdajle zavrača? A misliš, da je on zdajle slabe volje, po tiskovki od založbe? A ti veš, kaj oni zdajle delajo?

MAMA

Jaz ti o širši stvari govorim. Zdaj ti tukaj praviš, da Vida ne bo nikoli tega sveta štekala? Pa kako lahko tako negativno razmišljaš? Pa misliš, da boš srečna?

Govorita druga čez drugo.

NATAŠA

To ni negativno ...

MAMA

Vidva zavračata normalnost od tega sveta.

NATAŠA

... to je res. Pa ne vem, zakaj bi si to zanikala. – Marija, normalnost je pa sploh en relativen pojem. Samo ne ti meni, da mi nismo normalni. A če Vida ne bi imela napadov, pa ne bi bila prizadeta, bi mi bili bolj normalni?

MAMA

Pa niso svet samo Vidini napadi. – Pa tudi ni samo tisto bluzenje, o katerem Aleš piše.

NATAŠA

Poslušaj, srečen nisi, če živiš v utvari, ampak če realnost vidiš pa se pobrigaš, da jo lahko shendlaš.

MAMA

Svet je tudi kakšen krasen sprehod ob Malem Grabnu na sončno jutro. Pa cvetje. Pa ptički. Pa vonj po kavi. Časopis zjutraj. Svet je ena volja, da vstaneš zjutraj pa rečeš: nekaj se lahko *popravi*.

NATAŠA

(*se vrne oblečena*)

Ptički.

MAMA

Samo se mi zdi – pa upam, da se motim – da se vidva zato matrata, ker se hočeta matrat. Kar je pa zelo narobe!

NATAŠA

(*se šminka*)

Ja, Marija, zelo narobe.

MAMA

Nekaj se bo *popravilo*. To morata verjet. Pa saj vem, da mi sploh ni treba govoriti, da je Vida krasna, pa pametna pa nabrita. Vsak si želi otroka, ki bi imel toliko volje do življenja. Zakaj se vidva utapljata v teh enih genskih analizah, pa travmah pa bizarnostih? Normalno je predvsem to, da se trudiš za priznanje svoje normalnosti.

NATAŠA

A sem kdaj rekla kaj drugega od tega, kar ti praviš?

MAMA

Samo da bi tako delala, pa ne vidim.

NATAŠA

Ja, ti tega ne vidiš. A ti veš, da vsi mislijo, da bi bili na našem mestu bolj normalni, kot smo mi. Mi pa mislimo, da smo mi normalni, samo ena pravila moramo upoštevati. Trenutno nam situacija ni čisto naklonjena, samo kako bi se lahko bolj trudila za priznanje normalnosti kot s tem, da te prosim, da mi otroka popaziš, ko grem na poslovno večerjo? Kje je tukaj *bizarnost*? – O bizarnostih se s svojim sinom zмени, jaz rabim samo praktične stvari.

MAMA

Ti že veš.

NATAŠA

Dajva pustit to.

MAMA

Nisem rekla, da bi jaz bila bolj normalna. Samo normalnost je tisto, kar moramo vsi zmeraj ves čas iskat. Ker nam uhaja.

NATAŠA

(Se vrne, oblečena, v jakni.)

Globoko. – Marija, jaz moram zdaj it.

MAMA

Vida bo zdrava. Ona v bistvu je zdrava. Tako morata to razumeti. In potem vam bo vse fino. Tega si jaz želim. Če Aleš beži v eno boemskost ...

NATAŠA

Seveda je zdrava, nima angine. – Aleš nikamor ne beži. Pred kom? A pred mano? A pred Vido?

MAMA

Ja, saj praviš, da ga zdaj ni tukaj.

NATAŠA

A je tebi res težko, da prideš čuvat?

MAMA

Bog ne daj! Kaj sem pa rekla? Samo pravim ...

NATAŠA

Saj ne bomo več dosti pogosto. Ko bo res nujno.

MAMA

Nataša! Da mi ne rečeš več nikoli kaj takega!

NATAŠA

Zdajle je. Adijo. Spravi samo, prosim, zdaj Vido stran od računalnika, naj si malo možgane zbudi, cajt je, da gre lulat.

(Odide, iz offa:)

Adijo.

MAMA

Ja, jaz ga imam samo rada. Vse vas imam rada.

(Pavza, meša po piskru.)

Vida! – Vidaa!

Odloži kuhalnico, odide. V piskru še naprej vre.

V dnevni sobi se Vida zgane.

VIDA

Dober dan.

Aleš za kuhinjsko mizo se ne zgane, tišina.

VIDA

Jaz sem Vida Petrič, vaša zagovornica.

Pavza.

Ker menda nimate sredstev za zagovornika po svoji izbiri, imate pravico do ... mene, v bistvu. Kar ni katastrofa, na srečo. Bi lahko bilo slabše. A mislite, da bova v redu skupaj orala?

Pavza.

Upam, da bova. Bi jaz samo, če nimate nič proti, zdajle par dejstev preletela ... Vi se pa oglasite, če vam kaj ne bo prav.

(Bere.)

Sodi se vam zaradi umora 42-letnega Vida Petriča. Takole: junija je na Lepodvorski 3 v Ljubljani soseda Marjeta Prijatelj hotela odnesti Vidu Petriču kosilo, kot je to občasno počela. Umorjenca je našla ležati na tleh njegove kuhinje v mlaki krvi s poškodbami po vsem telesu, še največ po glavi. Obdukcija je pokazala, da je umrl zaradi izliva krvi v možgane, kot posledice večkratnih topih udarcev najbolj verjetno z glavo ob tla, med peto in deseto zvečer prejšnjega dne.

Osumljena je 32-letna Ivanka Poredoš, brezdodka, ki je pri umorjenem občasno živela, a je ta dala izjavo, ki so jo potrdile tudi druge

priče, da ste bili 28. junija zvečer zadnja oseba v stanovanju Vida Petriča ... vi. Ona je stanovanje zapustila, ko je zaslišala, da se prepirata, ker pri tem "ni želela biti navzoča". Policija vas je aretirala 30. junija ob 17.45 ... na domu.

(Ga pogleda.)

A ti podatki držijo? – Ste bili 28. junija okoli šestih zvečer pri Vidu Petriču v stanovanju? Kaj se je tam dogajalo?

Pavza.

Gospod Petrič, jaz sem tukaj zato, da vam pomagam. Ne da vam kaj težim. – Samo to bo bolj težko, če ne boste malo sodelovali. – A je bil še kdo drug v tistem času tam?

Pavza.

Veste, gospod Petrič, sodni postopek je zapletena stvar, ima ena taka pravila, ki jih vi ne poznate. Ker niste za to šolani. Zato sem tukaj jaz, da zastopam vaše interese na tak način, da bova mogoče lahko kaj dosegla.

(Pavza, potem tiše, zaupljivo:)

Gospod Petrič, a bi vi zdaj radi s kom stopili v stik? S kakšnim svojcem?

Pavza.

A vi veste, da zunaj na travnikih že začenja vse cveteti. Na travnikih so trobentice, vijolice pa ranjak, marjetice sploh niso nehale cveteti, ko je bila taka mila zima. To nobenega ne pusti hladnega. A bi vas to zanimalo videt? – A bi šli z mano na en sprehod? – A bi šli z mano na en pir? A bi šli na dva? – Gospod Petrič?

Aleš bolšči predse. Zatemnitev.

4. JUTRO

ALEŠ na drugi strani sobe v kuhinji. VIDA na isti kot prej, pri njej je NATAŠA, ki jo oblači. Vida je očitno povsem infantilna, hiperaktivna, njeni gibi so rahlo spastični. Ko ji mama natika nogavice in vleče gor trenirko, se zvija na vse strani in prijema zdaj ta, zdaj oni predmet.

NATAŠA

(vpije)

Vida, nehaj! A bi lahko bila ti eno sekundo pri miru?

Vida zgrabi okroglo ogledalce in se gleda vanj. Ko ga odloži nazaj, se to prevrne in skoraj pade na tla, Nataša ga ujame.

NATAŠA

Ne, tega mi pa ne boš naredila. Vida, to bo kaznen!

ALEŠ

(utrujeno)

Pa daj, no, ni se ti treba tako dret.

NATAŠA

Samo ti mi še tiho bodi! A ne znam svojega otoka zrihtat ali kaj?

ALEŠ se obrne k štedilniku, kuha kavo poleg Natašine, ki se že kadi iz skodelice na mizi, posluša dogajanje, kot da je v sosednji sobi.

NATAŠA

A bi se lahko ti za eno sekundo umirila? A bi bilo to preveč komplicirano? Koga pa pri šestih letih še mama takole oblači? Glej, kaj delava. Tako je, kot da bi hobotnico oblačila. A si ti ena hobotnica?

VIDA

Ne, nisem hobotnica.

NATAŠA

Ja, pa si, ja, pa si! Ti si ena hobotnica. Ti si mamina hobotnica.

VIDA

Nisem mamina hobotnica!

NATAŠA

A imamo zdaj nogice v nogavičkah? Ajde, šibaj zdaj, za mizo. Šibamo!

Vida priteče na drugo stran sobe v kuhinjo, za mizo, začne pohlepno jesti. Za njo pride Nataša, Aleš jo gleda.

ALEŠ

Pa saj veš, da če se dereš, ona rata samo še bolj živčna, pol se pa čisto vase zapre, pa itak ne ve več, kaj ji govoriš. Saj veš, da si ne zna pomagat.

NATAŠA

Saj vem, saj vse vem, dragi. Mi ne moreš nič novega povedat! Jaz sem slaba mama.

ALEŠ

Ne, nisi slaba mama ...

NATAŠA

Samo ne se mi not mešat. Imava midve svoj sistem.

ALEŠ

Ko da je vsako jutro prvič.

NATAŠA

(se zastrmi vanj)

Okej. Jaz sem vsako jutro živčna. Imam pa vsaj slabo vest pol. Kako si pa ti tako blazno na izi, ko vstaneš? – Zato, ker lahko do takrat že sam kavo piješ pa cajteng bereš v praznem stanovanju. Kaj si zdaj pokonci? Petnajst čez sedem je, komaj!

ALEŠ

A sem na izi? A veš, kako je to, ko vsako jutro takole dretje slišiš v posteljo?

NATAŠA

Kako vsako jutro? Saj je pridna, zadnje čase. Ta teden je danes prvič.

(Aleš pomenljivo molči.)

Če te pa dretje moti v postelji, bi se dalo pa hitro zrihtat. Bi ga bilo ziher dosti manj, če ne bi ti spal! Če bi ti kdaj takole, na primer zjutraj tamalo pedenal!

ALEŠ

Ja, to.

NATAŠA

Samo da ne bi bilo pol tvoje dretje, slučajno?

ALEŠ

Ja! Bom jaz zjutraj vozil v vrtec! Izpit za avto, zdajle! Bomo imeli še enega! Čisto premalo pleha spodaj pod blokom!

NATAŠA

Pa kdo govori za še en avto?

(Strmita drug v drugega, pavza.)

Daj, pomisli recimo. Kaj zdajle Vida v naslednjih minutah rabi? Kaj bi lahko ti zdajle naredil? Pa da ti jaz posebej ne govorim?

Strmita drug v drugega. Čez čas se Aleš zgane, vzame s kuhinjske poličke pladenj, poln škatel zdravil. V tarrilnico začne metati različne tablete. V nadaljevanju jih počasi zdrobi, potem pretrese v žlico, pripravi kozarec vode. Vida medtem jé, se zraven neznansko zvija, okrog ust je vsa umazana. Nataša vzdihne, gre proti radiu, ga prižge. Pomirjujoča glasba.

NATAŠA

Hvala.

ALEŠ

Daj, jej lepo, Vida, kaj se ti je treba takle zvirat. Danes je športni dan v šoli. Boš tam migala. – Pa reči, da oči pa mamica dovolita, da plezaš!

(Oba jo opazujeta, kako jé.)

Danes bosta bolj pozni za kosilo, menda?

NATAŠA

Ja, po šoli je glasbena terapija. Te bom poklicala. Danes je še tazednja poskusna, pol se pa za individualni program dobimo.

ALEŠ

Pa se tebi zdi, da bo za kaj?

NATAŠA

Jaz ne vem, če bo kaj, samo tamala pa uživa. Mene šefica ne pusti zraven. Se mora Vida sama emocionalno izražat. Kot da ji to kdaj kdo lahko omeji.

ALEŠ

(jo pomenljivo pogleda)

Kaj pa ona pravi?

NATAŠA

Za zdaj nič dosti. Samo iz sobe se slišijo blazno bizarni zvoki, nabija tamala na vse živo kot ubrisana. Tam nekaj vmes med The Stroj pa Sinička se je usedla. – Mislim, res, se jo splača peljat, samo da to slišiš.

ALEŠ

(se nasmeji)

Bom res enkrat šel zraven.

Pavza.

NATAŠA

Bom pa zmatrana. Bi mi pasala ena masaža zvečer.

ALEŠ

Jaz imam eno varianto za danes zvečer ...

NATAŠA

Aja?

ALEŠ

Me je Primož klical. Pa še par folka ...

(Nataša molči. Aleš previdno:)

Samo se mi ne ljubi kaj dosti.

NATAŠA

Zakaj pa ne bi šel? Da ne boš skoz doma stacioniran.

ALEŠ

Mah, nima veze... Ali sem pa s familijo.

NATAŠA

Ja no, ti se moraš odločit.

ALEŠ

Ja, sem rekel, da bom s familijo! – Saj si rekla, da bi ti ena masaža pasala? Pa kakšno buteljko imamo tudi doma, mi ni treba za razvrat k Primožu hodit ...

NATAŠA

Daj, ne boš tukaj buteljčk pil, pejd med folk. Itak si se zabubil doma, ko en socialni retard ...

Vstopi LUKA.

LUKA

Dobro jutro!

ALEŠ

O, dobro jutro, mladi mož!

NATAŠA

Luka, daj si vzemi kaj za jest, ker smo pozni.

Pavza, Luka si jemlje stvari iz hladilnika.

ALEŠ

Luka, tvoja sestra bo muzkontarica, menda.

LUKA

Kaj bo pa za en inštrument igrala?

ALEŠ

Vida, kaj boš igrala?

VIDA

Vse.

ALEŠ

Vida bo Rok Golob.

VIDA

Ne golob. Bom imela svojo muziko.

ALEŠ

Ja, seveda, da svojo. Ko jebe imitatorje!

LUKA

Daj, pazita, kaj govorita pred njo.

NATAŠA

Tako, Vida.

LUKA

Jaz bi pa električno kitaro špilal. – Samo res.

NATAŠA

U, Vida!

VIDA

Ne, bom JAZ kitaro igrala. Bom igrala Avsenike.

ALEŠ

Avsenike? Pa ni treba, da si tako retro. Saj je fajn tradicija, samo ...

(Ujame Natašin pogled.)

Ne, saj se hecam. Najprej tradicijo, itak. Evo, bojo gibalno ovirani plesali v Na zdravje! To je tudi avantgarda!

NATAŠA

Kaj, a bi ti res kaj špilal, Luka? To je pa nekaj novega.

LUKA

Ja, saj sem rekel. Mare me je malo učil. On bi s svojim bratom delal bend. Ful sta obadva huda.

ALEŠ

Samo *električno*? Pa ne bi vseeno s čim malo bolj tihim začel, za vsak slučaj? Da ne rabi feršterkerja ali da ne da več kot šestdeset decibelov od sebe?

NATAŠA

Ja, samo, da imaš ti mir.

ALEŠ

Ne, saj jaz sem tiho.

LUKA

Daj, saj sem samo ...

ALEŠ

Ne, saj je vse v redu! – Špilaj ti! Kaj si ti kriv! Malo sem z enim koščkom možganov pomislil na zdravo pamet vseh ljudi tukaj v bajti, pa še kot čisto zajebancijo sem rekel.

(Nataša je nervozna, a raje molči.)

A sem kaj takega, obvezujočega rekel? A ni bilo štos? – Saj sem čisto tiho!

VIDA

Mama! Oči!

ALEŠ

Kaj je, ljubika?

VIDA

(Očitno je hotela samo pritegniti pozornost, ne ve, kaj reči.)

Ah...

ALEŠ

Bom jaz šel na glasbeno terapijo. Bom jaz tam igral na harmoniko, mi bo čisto pasalo. Pa na pipec pa na količek.

NATAŠA

Ja, boš ti igral, ja. Bravo. To bo dan.

LUKA

Jaz ne bom nič igral. Pejta vidva nekam.

Odide. Pavza, Vida jé.

ALEŠ

Samo tako, da veš, če bi jaz samo na to mislil, da bi imel jaz mir, pol bi to tudi kako drugače zgledalo.

NATAŠA

(ga pogleda, potem odide; s hodnika:)

Aja? Kako bi drugače zgledalo?

ALEŠ

(po neodločnem premoru)

Bi to drugače zgledalo, nič se bat.

Odide skozi druga vrata. Vida ostane sama, jé, se neznansko packá. Počasna zatemnitev, medtem se iz offa sliši glasno Natašino govorjenje.

NATAŠA

Ti samo eskiviraš v une svoje zgodbe. Kakšne zgodbe? Samo zmišljuješ si ene poceni trike, grozne štorije, samo eno nasilje zadnje cajte. Ždiš pa doma, kot mona. Kot da si kaznovan. Če greš ven, pa samo piješ. Tekste izrezuješ iz medijev, kao, jezikovni artefakti. Nova semiotična poetika. Pa jemlješ Vidine stavke. Pa delaš montaže s teksti. Če mene to vprašaš, to meni pomeni, da ti že sto let nisi nič dejansko novega napisal. Nekaj iz sebe. Samo en horror sestavljaš, ki je itak že, pa smo vsi not v njem. *Pa kaj pol?* – Ne jebemo mi imitatorjev? Pa koga ti jebeš? Mene ne jebeš! S temi svojimi teksti! Pa s čim drugim tudi ne! Pa koga ti sploh jebeš?

5. ČASI TEŽKIH PREIZKUŠENJ

VIDA pije kavo, z NATAŠO in MAMO, ki govorita izmenično, kot ena oseba.

VIDA

Tega jaz ne zastopim. – Tudi bev ali pa mev noče reč. A si to predstavljaš?

NATAŠA

Eh, kako jaz to poznam! – Samo kaj bi rada, si se za take odločila, ko si izbirala, kaj bi v tem življenju rada.

VIDA

Ja, ne vem, če glih za take.

MAMA

Samo je ta folk poživinjen, da ne boš mislila.

VIDA

Saj niti ne zgleda poživinjen. Samo tiho je. Tiho je, kot da ni Slovenec.

NATAŠA

Pa to veš, da je on bivši umetnik?

VIDA

Bivši umetnik? Ne ga biksati?

NATAŠA

Pisatelj. Dramatik!

VIDA

Ti pa več veš o njem ko jaz. Pa naj bi bil moj, kao.

NATAŠA

O-o-o, punca, on je moj. Ti ga zagovarjaš, jaz ga bom pa obtožila. Moj je. Zato to vem. – Samo je res, bivši pisatelj. Je tudi nagrade dobival, svoje cajte – bi vedela, če bi več brala. *Sic transit gloria mundi*. Je čudno, da nas niso obtožili za omejevanje umetniške svobode, ker ga imamo tukaj.

VIDA

Bivši pisatelj. Ma, ne mi reč. – To bi bilo v knjižnici malo za pogledat.

MAMA

V knjižnici?! Pa to sem za zafrkancijo rekla! On ni zaradi knjig not, tudi če bi lahko bil, mogoče. Ker so une zgodbe res grozne, že takrat – same ene čudne stvari.

VIDA

Ne, samo, mislim ...

MAMA

Ker imaš ti hujše probleme kot to, če že greš na njegovo osebno prezentabilnost. Tip se je ločil, petnajst let nazaj, ženo je totalno spravil ob živce, kaj jaz vem, ga je dolgo zagovarjala, saj veš, uno, pred drugimi, na noter pa sami problemi, dokler niso enkrat res napočile... neuskladljive osebnostne razlike. – To je tako kot v politiki odstop iz osebnih razlogov.

VIDA

Ne, samo to mislim, da je v redu tistemu človeku, ki ga zastopaš, zlest pod kožo. Mu zvohat dušo, če hočeš. Dodana emocionalna vrednost.

NATAŠA

Dušo vohat! Pa ne njemu, jao! Kaj je tebi?

VIDA

Ja, dobro, ti si izbirčna, samo takle mamo! Kaj, a misliš, da sem jaz *new age*? – Če misliš tako kot on, so ti tudi kakšne druge fore jasne kot pa une zljajnane. Znaš videt kakšno stvar, ki je še on ne. To je prednost. Samo še vi tožilci padate na zljajnane fore, sodniki ne več, v teh cajtih, zato pa toliko primerov zgubite.

NATAŠA

(*se posmehne*)

V teh cajtih še sploh. – Ta tip je zjeban, a to zastopiš? Čisto banalno zjeban, ne tako kul. Ne pa toliko zjeban, da ne bi bil sposoben kakšnega drugega še bolj zjebat, in enega je. To je stoprocentno. Imamo pričevanja, eno iz samega dogodka, za motive se pa tudi še nabira. Bomo imeli tudi DNK, če je treba. Ne se tukaj izmikati pred realnostjo, punca, on je *ad acta*, to imaš za izhodišče.

VIDA

Saj vem. Saj nisem rekla, da ni. Ali pa tudi ne? Mi še ni svoje verzije povedal, je ves skrivnosten. Pa: zakaj? Evo, ajde, tega pa tudi ti še ne veš.

MAMA

Zakaj ... V čem je pa to važno? Vse bomo na koncu zbrali. A je za Petriča to kaj važno? On je pokojni!

VIDA

Ti pa Petrič ... Kaj pa če je bil on kriv? A so angelčka po glavi?

MAMA

Eden *je* kriv. Pa to po moje ni Petrič! A tebe zanima, kakšen človek je Petrič? – Lej: ko je bil majhen, je živali mučil. A češ pogledat tukaj? Z enim sošolcem, dosti nižje inteligence od sebe, to bi rekla, je iskal slepce pod kamni na šolskem športnem igrišču, pol sta jih pa ciljala z žepnim pipcem, tekmovala sta, kdo jih bo bolje zadel pa na tla pribil, najprej eden, pol pa drugi. Dokler niso nehali migat. Pa veš, da je zmagoval? Dokler ju niso sošolci zalotili ... A veš, kakšne sta slišala? In on je na koncu enemu sošolcu, enemu svojemu najboljšemu prijatelju, ki ga je hrulil, rekel: ma, ti tega ne razumeš.

VIDA

(nejeverno)

Od kje ti vse to veš?

NATAŠA

A se ti zajebavaš? Kdo na teh koncih pa ne ve o vsakem vse ...

VIDA

A razen mene?

NATAŠA

Saj ti tudi veš. Če se malo potruдиš... – Samo, ti kar vohaj. A diši kaj po potici? Po sveže zaliti cvetlični gredi? Po sončnem zahodu na petek zvečer? O bože, bi ti njegove knjige brala! Daj, beri knjige! Literatura izboljšuje!

(Vstane.)

Lej te osebe! Te umetniške forme! Te konstrukcije! Lej ta jezik!

VIDA

Ne jezik!

MAMA

A ti povem jaz kakšen povzetek?

VIDA

Zakaj me tako rada nekaj v nič devaš?

NATAŠA

(osupla)

Jaz tebe v nič devam?

VIDA

Saj si rekla, da tudi jaz vem.

MAMA

Seveda veš. Saj glih to.

NATAŠA

A rabiš res potem te ene zblojene zgodbice, da se spomniš? Zgodbice, ki si jih je on izmislil? Dejstva poglej.

VIDA

Samo vsako dejstvo je zmeraj zgodba. Kako to ...

NATAŠA

A, ja. Ti si pristašica tega: res je naredil težko sranje, ampak je imel težko otroštvo, foter ga je pretepal, psa mu je avto povozil ...

VIDA

Se pravi, ti misliš, da to ne bi mogla bit ti.

MAMA

Jaz! Evo, samo še to!

Pavza.

VIDA

Ti mene res v nič devaš. – V življenju se ogromno enega zgodi!

MAMA

To imaš pa čisto prav.
Z Natašo vstaneta.

NATAŠA

Moram it. Imam zdaj jaz enega, ki se mu je zgodilo, da je svojega očeta ustrelil. Ej, koliko človek enih zanimivih ljudi sreča.

VIDA

Zakaj?

MAMA

Ja, bog ve? Če jaz zastopim, se je naveličal z njim kregat. Pa en denar je bil, samo dobro, to je itak samo tako, za senat. Gospa zagovornica, v življenju se ogromno enega zgodi, mi moramo pa to gledat. Glavno je, kontrole ne zgubit.

NATAŠA

Preberi si ti svoj spis, dobro, mogoče je pa tudi tam kaj. Ne vem, kaj ti iščeš. Mogoče ga je mama enkrat imela rada? V kakšnem trenutku?

MAMA

Če ni to še huje. – Se vidimo!

NATAŠA

Se vidimo!

Odideta.

VIDA

Se vidimo!

Zatemnitev.

6. PIKNIK

ALEŠ, NATAŠA, VIDA, LUKA in MAMA sedijo na tleh, torba, sendviči, sok, pivo, piknik, jejo in pijejo. Aleš je že malo pijan.

VIDA

(iznenada)

Jubiii!

NATAŠA

Vida, reče se: jupii, ne jubii.

Aleš Vidi obriše usta, jo nagajivo poljubi na čelo.

MAMA

Je fino tukaj, a ne, Vida?

Vida se obrne proti njej, se nepremično zastrmi v njen pulover. Pulover ima droben, kontrasten vzorec. Vidi potrepetajo veke.

NATAŠA

(zavpije)

Vida! Ne gledat! Stran poglej!

Aleš Vidi zakrije oči, Vida se zdrzne, pogleda stran.

VIDA

Saj nisem gledala.

ALEŠ

Pa, a ti tudi nikoli ne pomisliš, mami.

MAMA

(si ogleduje svoj pulover)

A to? Pa saj je čisto v redu ...

ALEŠ

Kurac je v redu.

MAMA

(užaljeno)

Ma, no ... Daj malo pa tudi pazit na eno formo.

ALEŠ

Jaz pazim na formo. Forma ne sme bit mrežasta, ker če se Vida zagleda v mrežast vzorec, ji možgani začnejo delat bzk bzk, pol jo

imaš pa v deset sekundah na tleh, ko brejkdenserco! To je forma!
A ne moreš malo pomislit?

Nataša ob tem kreganju uživa. Mama sleče in pospravi pullover, obleče anorak.

MAMA

Ni treba tako govorit. Pred njo.

ALEŠ

Tako pa še sploh ne.

MAMA

Kaj, a jo zdaj že spet bolj moti?

NATAŠA

Marija, nikoli je ni manj motilo.

MAMA

Pa saj sta rekla, da ni nič ...

ALEŠ

Saj ni nič takega, ni treba iz tega scene delat, samo, ja, mami, to je tako, kot sva rekla, da ni njen EEG na pregledu nič posebnega. Ti si pa razumela, kot da je normalen. Midva sva pa mislila, da je pač tak kot zmeraj, počasen pa da se mu kolca.

(razločno:)

Nič bolj posebnega kot ponavadi, mami.

VIDA

Zakaj se EEG kolca?

ALEŠ

To se samo tako reče, ljubica. V resnici se mu ne kolca.

VIDA

Zakaj se tako reče?

MAMA

Jooj, kako je lep dan.

NATAŠA

A ne da, a ni topla jesen?

VIDA

Zakaj se tako reče?

ALEŠ

Ja, nekaj moramo reč, ljubica. Ne moremo bit kar tiho. – Aneda, je lep dan, mami? Samo iz tvojega puloverja Vidi v glavo strele udarjajo.

MAMA

(potihem)

Tako sta vidva črnogleda ...

NATAŠA

Babi, nisva midva črnogleda. Samo prilagodit se je treba.

ALEŠ

Če ne veš, se pa ne sekiraš, to je pa tudi res.

MAMA

Jaz ne vem. Jaz vem, kolikor mi vidva povesta. Tisto, kar jaz vama povem, da bi vse možnosti poskusila ... Tistega pa vidva ne slišita.

ALEŠ

Kako ne slišiva? Mami ... dvoje tvojih alter variant smo sprobali.

NATAŠA

A ne bi zdaj malo pustili to?

ALEŠ

Saj veš, kako je bilo to fajn? Ti alter zdravniki ... Sem jaz rekel tipu: ona ima napako v hardveru, napako v zgradbi celice, a se da to kako kompenzirat s tem vašim neortodoksnim znanjem, jaz sem za vse odprt danes. Pa on meni pravi: ja, bomo dodali dobro energijo ... On bi v napeljavo, kjer so vsa stikala razštelana, dodajal še eno energijo ...

NATAŠA

Pa to samo zgleda, da on toliko ve o elektroniki.

ALEŠ

Njo že tako od viška energije po tleh meče!

MAMA

Jaz samo pravim ...

ALEŠ

Še dobro, da je itak samo veter z rokami okrog nje delal pa kasiral, je bilo še najmanj. Ali pa tisti homeopat? "Moja zdravila so skoraj zastoj, osemdeset evrov morate zato za flaško plačati, ker so mene v prejšnjem režimu toliko znanstveniki zajebavali." Dal je eno kapljico v flaško pa zraven vodo iz pipe natočil, čista magija. Tistega živega srebra je že itak v vodi iz pipe več kot pa v tisti njegovi flaški.

MAMA

Jaz samo pravim ...

ALEŠ

Samo to ti pravim: dajmo malo paziti, kaj delamo pa kaj oblečemo, nič več. Vido je pač treba gledati, ko je pa za to poskrbljeno, se pa lahko fajn imamo na pikniku!

NATAŠA

(Luku in Vidi, spodbudno)

Ja, koliko se fajn imamo! A ne?

LUKA

(ironično)

Ja, mami.

ALEŠ

Midva sva pa črnogleda!

MAMA

Dajmo zdajle to malo pustiti. A prav? A ni preveč lep dan?

(Pavza, Aleš strmi stran.)

Kako pa kaj tvoja kitara, Luka? A že znaš kakšno zašpilati?

LUKA

Ma, zdaj se še učim ... Samo kar delamo. Svoje komade.

NATAŠA

Luka vztraja, a ne, Luka? Luka ne vrže puške v koruzo. Kar takoj pa ne.

VIDA

Luka ima puško, mami!

NATAŠA

Nima Luka puške, ljubika. A si že pojedla? Daj se malo obriši.

VIDA

Ker je Luka lovec!
Se briše.

ALEŠ

Nima Luka puške, ljubika, hvala bogu. Glih še živo municijo v stanovanju rabimo. – Samo kitaro ima. Pa žaga po njej ... ko Hendrix.

VIDA

Kaj je to hendriks?

LUKA

Itak, da žagam. A nisi ti tudi, ko si imel bend? A ti ni všeč?

NATAŠA

Ljubika, Hendrix je en muzikant.

ALEŠ

Luka, ti super špilaš. Če bo kdo kaj drugega rekel, ga bom na gobec. Jaz sem ponosen nate. Moj sin šiba pank.

MAMA

Pank?

NATAŠA

A ti še nismo povedali? Luka bo v bendu. Z enim sošolcem pa njegovim bratom.

ALEŠ

Šibali bojo pank. Zakaj nisi kitare s sabo na piknik prinesel? Bi za babi uno zašpilal:

*Bil sem normalen, v šoli mi je šlo,
Zdaj sem pa panker, in mami je hudo!*

NATAŠA

Bi se babi malo zavrtela s svojim sinom tukaj po travi, v spomin na dvajset let nazaj.

MAMA

Jaz imam tak občutek, ko da se tukaj iz mene norca delajo. Samo to je meni čisto vseeno. Ker imam tukaj vnučke.

(Se skloni proti Alešu.)

Lahko bi pa tudi ti malo manj pil.

(Aleš utihne, jo zgroženo pogleda. Vsi so že pojedli, mama vstane, brezbrizno:)

Dobro. Kdo je zdaj rekel, da gre z babi v gozd po gobe? Kdo bo gobo najdu?

VIDA

Jubiii!

MAMA

(proti staršema)

A tisto za napade prekinjat je v torbici? Da ne bosta rekla, da na nič ne mislim.

NATAŠA

V hladilni torbi so.

MAMA

Če bo kaj narobe, bo že Luka sem pritekkel, a ne da? Samo bomo samo tamle za drevesi. Ne gremo daleč.

NATAŠA

Ne, ne, kar pejte. Saj midva bova skoz tukaj, ne bova šla nič ple-sat.

VIDA, LUKA in MAMA odidejo. Pavza.

NATAŠA

Dobro nam gre. A veš ti to? Dobro nam gre.

ALEŠ

Ja, včasih kar malo pozabim. To imaš pa prav.

NATAŠA

Si jih ji pa končno enkrat malo napel ...

ALEŠ

(zbežano)

A ja? A se ti zdi?

NATAŠA

(zaljubljeno)

Mi je fejest, če se malo za svojo družino postaviš. – Veš kaj, ti lepotec moj... Da v bistvu ni razloga, da se midva ne bi začela malo bolj zanašat tudi na kakšne bejbisiterje. Malo ven hodit, med ljudi. Saj zna babi fajn z njo, če ji vse poveš. Pa Vidi tudi paše, malo spremembe.

ALEŠ

Če ji vse poveš. Drugače pa kar vse pozabi pa je vse krasno. – Mislim! Ignoranca je njena modrost, potem bi pa pamet solila. Te vizije sreče! Pa tega ni konec! Že pet let, pa se ni skulirala, še živi v oblakih. To je še hujše, kakor pa tisti: kako ste vi brezobzirni do tamale, tako ubogo je pa ja treba crkljat crkljat crkljat, ji pustit, da je drugačna ... – Filozofirat pa zna.

NATAŠA

Ja, kot da ti ne.

ALEŠ

Pa take malenkosti, mislim! En pulover, samo ne, ne more si zapomnit ...

NATAŠA

No, saj gre tudi meni na živce, samo kaj. Da bi štekala, to sem jaz

že itak odpisala. Bi pa rada pomagala, to je pa res. Bi rada bila več zraven. Kolikor more!

ALEŠ

Saj ni treba, da vse šteka. To je meni že zdavnaj jasno, da živi v enem svojem svetu. Gospa, pa kofetek v Intersparu vsak dopoldan, pa abonma ... Saj bi ona rada bila več zraven, samo, kako ji boš to pol turil? Pol pa, ko se dejansko enkrat nekaj zgodi, ko tamalo rutinsko vrže, je pa še cel teden v depri. Pa: ojoj, ubogi naš cukrček zlati, kako je bila plava ...

NATAŠA

Daj nehaj. Malo bodi tiho.

(Pavza.)

Daj sem roko.

(Aleš jo prime za trebuh.)

Ti, a veš, kaj mi je zadnjič rekla? Je rekla, da bo dosti jedla pa da bo imela velik trebuh, pa da bo rodila dojenčka.

(Aleš se smeji.)

Sem ji rekla, da otroci ne ratajo, če dosti ješ. Pa je pol rekla, če ratajo, če malo ješ. Pa da bo malo jedla.

(Se smejita.)

Samo pol pa hvala bogu ni več kaj dosti spraševala.

ALEŠ

Bi pa mogoče morala ti sama ponudit, da ji kakšno življenjsko resnico razložiš. Ti, ki si kompetentna.

NATAŠA

Za kaj sem kompetentna?

ALEŠ

Drugače nam lahko še anoreksična rata. – Ja, za vse pomalem, mislim.

(Pavza.)

A bomo pol imeli vnuke!

NATAŠA

Ja. – Take male osebe z Dravet sindromom bomo imeli! Eno četico.

ALEŠ

Ja, midva bova v penziji, babica pa dedek, kakšno tako malo romantično komuno za samopomoč bomo imeli nekje v zelenju, bomo gojili jabolka pa breskve ...

NATAŠA

Pa svoj domač bio topamax pa stiripentol bomo kuhali.

ALEŠ

V tavelikem kotlu! Pa travarico bomo kuhali, svojo domačo, za turistom prodajat. Tonik-klonik!

NATAŠA

Ja, moraš zmeraj zraven vrinit kakšen alkohol. – Daj mi moj kozarec! – A veš, kako ste mi bili zadnjič všeč, na unmu žuru pri Primožu. Tega ti pa še nisem rekla.

ALEŠ

Aja?

NATAŠA

Tam ste stali v tisti kuhinji, za unim šankom, ste mešali v piskru pa modrovali, z glaži v rokah, o enih začimbah. Pa ti v unmu novem puloverju, tistem tazelenem ...

ALEŠ

Opaa! Pazi, nas boš morala še domov peljat.

NATAŠA

(koketno)

Ne, saj ni treba, da sem pijana, da ti dam kdaj kakšen kompliment. Si fejest zgledal. Me tri smo sedele v dnevni za mizo pa smo gruntale, kakšne fejest dedce smo si najdle. Koliko smo imele srečo.

ALEŠ

Fejest kuharje.

NATAŠA

Take, seksi kuharje. Saj ne vem, koliko unadva Primoža res kaj dosti kuhata, samo sta tudi fejest.

ALEŠ

Ja no, vsaj hranim dobro, če sem že za vse drugo tako malo zraven.

NATAŠA

Kako misliš, malo zraven? Saj nisi malo zraven.

ALEŠ

Ma, ajde ...

NATAŠA

Zakaj ima Vida tebe raje kot mene? Tako malo že nisi, da te ne bi opazila.

ALEŠ

Ja, ona že.

NATAŠA

Jaz pa tudi, veš, jaz sem preprosta ženska, samo da so moje seksualne potrebe zadovoljene, pa se režim.

ALEŠ

Ja, samo ve ženske ste preprosta bitja, mi smo pa dosti kompleksni.
Ji smukne z roko pod majico.

NATAŠA

Opaa! Pa ne zdajle.

Se smejita. Iz offa se zasliši vpitje.

VIDA

Goobaaa! Goobaa!

MAMA

Vida je že najdla eno gobo!

VIDA

Goobaaa!

LUKA

A ti veš, kaj je to za ena goba, Vida?

VIDA

Lisiiiičkaaa!

NATAŠA

(se dvigne, ga zgrabi za obraz, poljubi)

Ma, ti si moj. Ti si tako moj! A veš ti to?

Nataša vstane, koketno steče v gozd za drugimi. Aleš obsedi, nenadoma je strašansko utrujen.

7. IVANKA

ALEŠ kot prej. Vstopi VIDA z mapo, polno papirjev, se usede v drugem "prostoru" – če je Aleš v "dnevni sobi", je ona za kuhinjsko mizo. Gleda v papirje.

VIDA

Gospa Poredoš je v preiskavi dala izjavo, samo zgleda, da bo težko še kaj drugega od nje zvedet ... Je rekla, da sta tisto jutro vstala ob sedmih, spila kavo pa še liter vina. Naprosjačila še za liter, ga spila, za kosilo pojedla kruh pa konzervo sardin. Menda ste bili videt raztreseni pa niste kaj dosti govorili. – Tako kot zdajle! – Pol ste šli vi spat, ona pa po cigarete. Po poti je srečala ... Petriča.

(Pavza.)

Gospod Petrič, lahko mirno kadarkoli vskočite, daste komentar, tudi če je trivialno, kakšno kontradikcijo izpostavite. – Gospod Petrič jo je povabil domov na vodko, samo gospa Poredoš ni hotela sama, zato sta se zmenila za pozneje. Vrnila se je domov in vam rekla za povabilo. Šla sta k njemu, tam pa se je po kakšni uri, ko je zmanjkalo vodke, vnel prepir. Gospa Poredoš je bila na stranišču in ni mogla razločiti, za kaj gre, slišala je vpitje in udarce. Namesto v kuhinjo je odšla na hodnik in ven, domov ... Vi ste prišli čez pol ure in ste bili menda čisto tiho, ves čas. – Gospa Poredoš ni vedela, da je gospod Petrič mrtev, to je izvedela naslednji dan, ko jo je pred njegovimi vrati prestregla policija ... – A bi bilo to v grobem prav?

(Pavza.)

Dobro, ste skrivnostni ... To je tudi ena možnost. – Čeprav je bolj slaba možnost, če lahko povem, ker je izjavo od gospe Poredoš delno potrdil tudi sosed, Marjan Praznik, ki je videl prihod pa slišal prepir, samo mu ni posvečal pozornosti, ker menda takrat, kadar ste bili skupaj, kakšno povzdigovanje glasu ni bilo ravno izjemna stvar. Gospod Praznik je menil, da je v bistvu kriva gospa Poredoš, ki je občasno prenočevala “tako pri gospodu Petriču kot pri vas”. Isto misli Marjeta Prijatelj, ki ima gospo Poredoš za “slabo žensko, ki je zapustila svoja dva otroka, da morata živeti pri njeni mami v Murski Soboti”, in ima nasploh navado zapuščati ljudi v stiski.

(Aleš se zgane, a Vida tega ne opazi.)

Vas je pa, nasprotno, označila za osebo, ki je tudi v hudi pijanosti zelo mirnega, zadržanega vedenja, razen občasno, ko pa tudi ... menda kakšno zaorjete. Samo na žalost, to ne vpliva na fakte ...

(Aleš vstane.)

Gospod Petrič? A imate kaj za reč?

ALEŠ

Kje pa je Ivanka?

Pavza.

VIDA

O, a se bomo nekam premaknili! Obremenilno pričanje sem vam prebrala, vi pa vprašate za osebo, ki je vam blizu! Zaskrbljeni ste! – To je za mene taka reakcija, da ne kaže nujno na ... slabo osebo.

ALEŠ

(gre obotavljivo proti njej)

Kje je Ivanka?

VIDA

Ona je trenutno nedosegljiva, na žalost. Vabila se vračajo iz Murske Sobote s pripisi, to je zanimivo, “naslovnik neznan”, policija pa je ne more najt na vašem naslovu, pa tudi ne pred Mercatorjem na Celovski. – Gospe Ivanke v bistvu ni.

ALEŠ

Aha. Ivanke ni.

Zatemnitev.

8. PADEC

ISTA kot prej, a ALEŠ je zdaj v kuhinji, kuha – v piskru makaroni, v voku omaka. VIDA zraven, infantilna, se vmešava.

VIDA

Bi jaz tudi kuhala.

ALEŠ

Ne, ne, Vida, zdaj ne moreš zdaj kuhat. Zdaj jaz kuham. Boš ti pol kuhala.

VIDA

Kaj pa kuhaš?

ALEŠ

Makarone, Vida, še zmeraj. Še zmeraj so makaroni. Niso se vmes v solato spremenili.

VIDA

(zgroženo protestira)

Ne v solato!

ALEŠ

A bojo v redu, makaroni?

VIDA

Bojo v redu. – Bom pomešala.
Zgrabi kuhalnico, začne mešati omako.

ALEŠ

Ne, daj, ne ti mešat ... Ajde.

Ji pusti, pozorno gleda. Vida meša, potem zagrabi krožnik z naribanim parmezanom in ga strese v lonec, preden utegne Aleš reagirati. Aleš ji izpuli krožnik in kuhalnico, hitro meša.

ALEŠ

Pa kaj zdaj to delaš, Vida?!

(Neprimerno eksplodira, da se Vida preplašeno umakne.)

Pa kaj, a moraš ti skoz nagajat?! Zakaj ne moreš ti čisto nikoli ubogat? – A ne moreš malo premisliti, preden narediš neumnost? Samo za en moment pomislit?

VIDA

Jaz sem hotela ...

ALEŠ

Ne, poslušaj ti mene. A ti veš, kaj ti jaz govorim?

VIDA

Ja, vem.

ALEŠ

(pritiska nanjo)

A ti veš, kaj ti jaz govorim?

VIDA

Jaz bi po svoje kuhala.

ALEŠ

Kaj ti veš, kaj ti jaz govorim! Kuhaj ti po svoje drugje! Imaš svoj štedilnik, na terasi! – Kaj je zdaj to? Pa kako naj zdaj ta sir ven dobim? Vse je šlo v maloro! – Pejd ti v dnevno sobo pa glej malo televizijo. Pa ne ji preblizu stat! Jaz moram tole zdaj nekako rešit! – Ajde, saj bomo zrihtali.

Vida odide v dnevno sobo, prižge televizor, sede.

ALEŠ

Zdaj bo tole vsak cajt za na krožnike dat.

(Se zavestno umiri, meša omako.)

Dobro, nima veze. Bo malo drugačen recept. Špageti s tuno á la gavnarji! Male tajne malih epileptičara!

(Pavza.)

Daj, oprosti, Vida, malo sem bil hud zdajle. Saj ti babi pusti pomagat, samo midva z mami pa ne marava glih s šlaufom kuhinje špricat po vsakem kosilu. – Samo, a veš kaj? Če boš pridna, boš pa mogoče z mami lahko zvečer kakšno pecivo spekla. A? A bi bilo to v redu?

VIDA

Ne z mami! S tabo!

ALEŠ

Vida, z mano si boš pri peki bolj malo pomagala. Pri tej bajti ima vsak eno svojo nalogo. A veš? Mamica take stvari zna. Mamica je tudi zelo fajn.

VIDA

Ne, ne zna.

ALEŠ

Seveda zna. Mamica zna polno enih stvari. Mamica peče. Mamica te kopa pa ti lase pere. Mamica šofira avto. Mamica ti obleko kupuje. Mamica zna za enega celega vruga enih stvari!

VIDA

Ne, ne zna vruga.

ALEŠ

Mama, a veš, kaj ona zna. Ona je enkrat enega fanta pretepla. Oziroma, ona ga je taprva udarila, pol sem moral pa jaz vmes skočit, da ni on njo nazaj. A veš, kako velikega fanta je udarila? Še hvala bogu, da je bil moj prijatelj. – Če bi mamica vedela, kako blazno jaz njo cenim zaradi vsega, kar ona zna, potem bi bila čisto preveč važna. Že tako je čisto preveč važna. Da si ne bi mislila.

VIDA

Ne, ni važna.

ALEŠ

(po premolku)

Ja, saj to imaš prav, Vida. Mama res ni važna. Mama bi samo rada, da bi jo jaz malo hvalil. Mama bi skoz rada, da bi jo nekaj hvalil. Ker ji manjka samozavesti. Vse zna, samo samozavesti ji manjka. In kaj pol dela? Pol ona očiju zameri. – Ni važna. Kaj pa je pol? – Lepa je. Pametna je. – Zakaj je jaz ne hvalim? Pa ima oči rad mamico, toliko, da veš; tebe ima rad, pol pa mamico tudi. Vedve sta moje-moje. Samo zakaj je nič ne hvalim? Mislim, tako spontano?

Vida vstane, stopi k DVD-predvajalniku, izvrže disk. Hoče vzeti s police nov DVD, a se zastrmi v televizor iz neposredne bližine. Nepremično obstoji.

ALEŠ

A ti tudi nimaš ideje? – Zdajle bom dal nama na krožnike. Mama bo danes sama jedla, pozneje. Zdajle bo še Luka prišel vsak cajt iz šole. Bo on tudi kakšen pajs dobil. A mu bova dala?

VIDA

Ne.
Strmi v televizor.

ALEŠ

Aja? – Samo veš kaj, to pa tudi ni lepo. Luka bi tebi vse dal. – Midva z mamico si od kosila odtrgava od ust, da dava vama majčkeno za malico. Še dobro, da nama pustiš jest!

(Vidi trepetajo veke, nepremična je.)

A če bi pa tistemu Harisu v šoli morala dat za popapat en makaron, a pol bi bilo pa vse v redu?

VIDA

(s težavo)

Ja.

Aleš se nasmiha, Vida stoji kot hipnotizirana.

ALEŠ

A se ti v redu počutiš?

VIDA

(s težavo)

Ja.

Aleš postane pozoren, odloži kuhalnico in se odpravi proti dnevni sobi. V trenutku, ko jo zagleda, Vida že skoraj omahne; plane, da jo prestreže v naročje. Vida se stisne k njemu; med napadom ne izgubi zavesti, nima krčev, le zbegana in povsem nemočna je.

VIDA

Oči, napad imam.

ALEŠ

(jo dvigne, nese na kavč, sede)

Šššš ... nimaš napada ... samo mali napad imaš.

VIDA

Ne, imam velik napad!

ALEŠ

Vida, ne moreš to takole ... pa kaj je to danes s tabo, to je že drugič ... Ššš ... Saj je v redu ... Ni napada ... Ni, ni... Ne moreš to tako, Vida... Pa ne morem jaz bit vsako sekundo s tabo, a veš? ... Ne da se to tako ...

(Vida ga močno objame. Zajeca:)

Daj, Vida, oprosti ... A veš, da smo mi tako hecni ... Kar nekam stran stopimo ... Take nas je bog dal ... Ne morem bit vsako sekundo s tabo, ne morem bit ... Pššš, Vida ... Če se tebi kaj zgodi ... Vida, jaz ne bi mogel živet brez tebe.

VIDA

Vem, oči. Boš umrl.

ALEŠ

Oči bo zmeraj pri tebi.

Dnevna soba se zatemni, Aleš še naprej tolaži in boža Vido, ki počasi zaspi. Zatemnitev.

9. PRVI POGOVOR

ISTA kot prej, sedita skupaj na kavču. Aleš govori, kot da že dolgo ni govoril.

VIDA

No, vidite, gospod Aleš, da se da! Saj gre dobro! Takole počasi, od srečanja do srečanja bova še kam prišla.

ALEŠ

Ja, se trudim ... Vida.

VIDA

Samo, veste kaj... Na par stvari bi bilo še dobro opozorit. Am ... ko bo razprava, se bo tam začelo vse živo izpostavljat. Jaz probavam vašo stvar predstaviti z najboljšo možno interpretacijo, tožilstvo pa z najslabšo. Potem mora pa en tretji odločiti, kaj je res. To ni nič osebno, samo tako to gre.

ALEŠ

Razumem jaz to.

VIDA

Lahko bi se pojavile insinuacije, glede motivov za to, kar se je zgodilo. In česar ne zanikate. Kolikor vas jaz razumem.

ALEŠ

Aja?

VIDA

Priče so povedale, da je Ivanka občasno hodila h gospodu Petriču in da je tam tudi prespala, občasno je pa – večino časa – živela pri vas. Tožilstvo lahko išče motiv, pa ne bo za vas nujno ugoden. Na sodišču, mislim. Tako tožilstvo dela, to je fora.

ALEŠ

Kakšne insinuacije?

VIDA

Tožilstvo išče maksimalne utemeljitve, preračunljive motivacije. Išče naklep. Lahko bojo rekli, da je bil konflikt med vami pa gospodom Petričem poslovne narave.

ALEŠ

Poslovne narave.

VIDA

Ja. Lahko rečejo, da gospod Petrič ni hotel plačati, kar ste od njega pričakovali, vi pa gospa Ivanka.

ALEŠ

A! Vi mislite, da se je ona k njemu hodila kurbat? Za denar?

VIDA

Ne, nisem jaz to rekla ...

ALEŠ

Za kakšen denar pa, to?

VIDA

Mislim, lahko se postavi, da ste vi organizirali te stike, pa se je situacija zapletla bolj, kot je kdo pričakoval ...

ALEŠ

Ja, ja, ja. – Dobro, kao prvo. – Vid je bil un, ki naju je z Ivanko sploh spravil skupaj. On je njo prej poznal kot jaz, najmanj en mesec prej. Več kot en mesec. Kao drugo, za tisto, kolikor je Vid našical, bi se Ivanki komaj splačalo hodit unih tristo metrov k njemu. Ne bi bilo za čevlje.

Pavza.

VIDA

Kako bi, se pravi, vi opisali vaše razmerje?

ALEŠ

Tako da se kar pomirite. Mislim, res. – Ona je hodila k njemu ... ker se meni več ne dvigne. Pa ne, ker bi bila kurba, če to mislite. Če Praznik tako misli. Ta Praznik je ...

VIDA

(osuplo)

Vi ste ... impotenten.

ALEŠ

Če ga človek deset let oreng pije, pol nisem taprvi, pa tazadnji tudi ne, a ne? Mi ni za zamerit, a ne da ne? – A je njej? Je fejest punca, Ivanka. – Samo je pa punca. Punce imajo potrebe. – Praznik bi pa rajši, da bi k njemu hodila.

Pavza.

VIDA

Sem slišala, da ste bili poročeni.

ALEŠ

A ja?

VIDA

A je bil tudi z ženo kakšen podoben problem? Mislim, da sta šla narazen?

ALEŠ

(z nasmehom)

Kaj je pa to važno? Je pa evfemizem dober: da sva šla narazen.

Pavza.

VIDA

Evfemizem.

ALEŠ

A ni taprava beseda? Ni slovenska, je grška. Samo znam pa jaz tudi še kaj iz kakšnega drugega jezika, če rabite kulturo. Ker imam par šol, brez zajebancije! Tri svetovne jezike aktivno pa dva pasivno! Eintrete ohne zu klopfen! Bitte! Ja!

VIDA

Ne, saj ne mislim, da bi vas podcenjevala, samo ne vem, kaj je evfemizem, ko sem rekla ...

ALEŠ

Da sva šla narazen, za enega, ki ga je avto zbil do smrti!

VIDA

Avto zbil ... koga? A vašo ... ženo, v prometni nesreči? Joj, to pa nisem vedela ... To pa ni v spisu! Joj, mi je žal ...

ALEŠ

Ne se nič opravičevat! Samo mislim, nisem je jaz, to pa ne morete meni naprtit. Avto je bil. Jaz nisem nad njo roke dvignil. Nikoli. Pa nad Ivanko tudi ne.

Pavza.

VIDA

A jo je *on* kdaj?

ALEŠ

Kdo? A Vid?

VIDA

Ja.

ALEŠ

Nad Ivanko? Ja, je, sem pa tja. Zato pa ni marala prevečkrat tja hodit. Sama, mislim.

Pavza.

ALEŠ

Jaz mu nisem zameril, če to mislite. Da jo je užgal. Si je bila sama kriva. Lahko ne bi tja hodila. Samo je. Pa je čisto dobro vedela, kaj jo čaka. – O tem je nam samo to znano, da imajo ženske svoje potrebe.

VIDA

Ja, a vi pa ne?

(Pavza.)

A kakšnega bolj prijaznega ji pa ni ratalo najt?

ALEŠ

Jah... saj je imela mene. Najboljše iz obeh možnih svetov ...

(Se zahahlja.)

Ne, saj vem, da ga zdaj že vi ne marate, samo veste, kaj je: folk pride v paketu. Ne moreš kaj dosti izbirat: to mi je na tem človeku vseč, to mi pa ni, to bi rad spremenil. Vse je to en paket DNK-ja. Ali je ali ga pa ni. Takle imamo: vzemi ga. Če ga rabiš vzeti.

(Pavza.)

Če bi mu eno stvar stran vzel, pol ne bi bil več on, a ne da? Bi se ko karte sesul.

VIDA

Ma, veste kaj. Sem pa vseeno, izobrazba pa te izkušnje, kaj več pričakovala.

ALEŠ

Kaj?

VIDA

Te klišeje! To so sami moški izgovori! A ste zato na cesti? Ker je narava kriva? Vaš DNK?

ALEŠ

Saj nisem na cesti. Imam stanovanje. Samo elektrike nimam.

VIDA

Prvič, ljudje se znamo prilagodit. Zato, ker smo socialna bitja. Se prilagodimo, da nas drugi sprejmejo; drugi nas spremenijo. Če nam je kaj do tega.

ALEŠ

Ja, saj je res. Samo njemu ni bilo kaj dosti do tega.

VIDA

Pa drugič, to je pa še bolj važno, takega človeka si izberemo, pri katerem nam nobena lastnost ni absolutno nesprejemljiva ... Da se ne bi dala zdržat.

ALEŠ

Ali pa tudi ne moremo izbirat.

VIDA

Zmeraj se da izbirat.

ALEŠ

(posmehljivo)

O-jej.

Pavza.

VIDA

Se pravi, da vas ta ... aranžma ni motil? To, se pravi, pravite?

ALEŠ

(jo dolgo gleda)

Ivanka je ... drug človek ... A veste, kaj je to. – To je nekaj.

VIDA

Ja, jaz vem, da je nekaj. Samo ...

ALEŠ

Ne, vi veste, kaj vam jaz govorim.

VIDA

Seveda vem. Samo to sem ...

ALEŠ

Ne, vi veste, kaj vam jaz govorim.

VIDA

(nejevoljno)

Ja, vem, kaj mi vi govorite.

ALEŠ

(nenadoma)

Jo, ne, sori, spet. Ne, Vida, jaz se pardoniram.

VIDA

Jaz ne maram, da mi kdo v besedo skače.

ALEŠ

Ne, saj nisem tako mislil. Jaz nisem bil zmeraj tak.

(Pavza.)

Ne, v bistvu sem bil zmeraj tak. Kaj jaz vem, zakaj sem bil tak. Nisem se drl, nisem tepel, samo pa znak pritiskat. Najedat sem znal. Pa sem vedel, da ni okej. Samo si nisem znal pomagat. Pri enih stvareh se res ne da pomagat.

(Pavza.)

A se da to oprostiti?

Vida se uleže na kavč.

VIDA

Ma, po moje se da zmeraj oprostiti.

ALEŠ

A Vida meni oprostí?

VIDA

Vida oprostí.

Zatemnitev.

10. HURA, NOSFERATU

VIDA spi, vročična. NATAŠA in LUKA jo gledata.

NATAŠA

Ni še to to. Tako hitro diha. – Bo treba še počakat.

LUKA

Pa saj si ji dala svečko v rito. A še ni prijela?

NATAŠA

Ma, daj, dvajset minut nazaj sem jo dala. To bo še ene dvajset minut trajalo, preden pade vročina.

(Pavza.)

Daj, pejd spat, Luka.

LUKA

Ne, saj nisem zaspan. Bom tukaj s tabo.

NATAŠA

(neodločna, potem ne vztraja)

Je zdaj moral hodit. Točno ve, da ima vročino, da bo imela napade, samo da bi odpovedal, to pa ...

LUKA

Če ima pa branje. To je za njega služba.

NATAŠA

Branje. Tega se ne da zamudit. Jaka muda! Literarni nastop od Vinka Herberta v kafiču Gajo, prozaista, ki gre slavnemu pisatelju Alešu Petriču drugače blazno na živce, v vseh normalnih razmerah, če ni zraven deset gajb ...

(Se zadrži.)

Oči ga biksa včasih, a veš ti to? Včasih ga malo biksa.

Pavza.

LUKA

Mama, kako je tebi všeč ime za bend: Hura, Nosferatu?

NATAŠA

Nosferatu ... Od kje ti je pa to na pamet padlo?

LUKA

Tam pri šoli je bil en grafit. Smo vsi dol padli, ko smo ga videli – kera fora, ej. Hura, Nosferatu, to je to.

NATAŠA

A ti veš, kaj je to, Nosferatu? Pa zakaj pa "hura"?

LUKA

Nosferatu ... Kao en tak, ki je mrtev, pa ni mrtev. Samo okrog hodi pa zgago dela. Tak vampir. Hura pa ... to pomeni, da je enemu fajn, da Nosferatu.

NATAŠA

Malo odštekano.

LUKA

Ja, evo.

NATAŠA

Pa še malo bolj bolj butasto kakor pa odštekano. – Da nisi ti sam unega grafita napisal? Reklama za bend? Za koncert v Festivalni drug teden?

LUKA

Pa daj, kaki! Za koga ti mene imaš? A za otroka?

NATAŠA

Ej! Luka! Sem pozabila! Kako je bilo danes pri likovnem? Ko smo že pri slikanju!

LUKA

Ja, dobro ... Prfoksa je rekla, da bom jaz tudi umetnik, tako kot oči ...

NATAŠA

A ja? A to je rekla?

LUKA

Da jo bo dala na razstavo, itak. Samo jaz bi jo rad pol domov prinesel, za Vido, za nad posteljo. Bo po moje ful vesela. – Kaj, a nisem tako kot oči?

NATAŠA

Ja, ne vem, ni na meni, da bi jaz sodila. Jaz sem zainteresirana stranka. Kaj si pa naslikal?

LUKA

Vido sem naslikal, ko je kazala luno.

NATAŠA

Kako luno kazala?

LUKA

Ja, tako kot zadnjič na igrišču. Sta bile obedve take bele. – A veš, kaj sem se takrat spomnil? – Saj je malo blesavo. Samo je po svoje fajn, da ima Vida Dravet sindrom. Ker je tako lepa pa se toliko crklja.

NATAŠA

Kako ti je pa to na pamet padlo?

LUKA

Kaj padlo. A ni res?

NATAŠA

Veš kaj. To nima kaj dosti veze. Vida je bolana. Tako, po svoje. Ni nič takega, ni ona kriva. Samo ni pa lepa stvar, tudi za njo ne. A veš,

kako je bilo, ko si ti imel norice, pa si bil dvanajst let star, koliko je bilo zoprno? Ko smo šli skoraj v bolnico?

LUKA

Ja, saj je bolana! Sam to je skoz tako. To ni tako kot norice.

NATAŠA

Ja, v bistvu ni.

LUKA

Ona je taka! Taka bela. Ni taka ko une *babe* v klasu, ko bi bile rade darkerice. One so pritegnjene. Ona je *res*.

NATAŠA

A Vida ni pritegnjena?

LUKA

Kaki pritegnjena! Ona je ona!

NATAŠA

Ti, a veš, Luka, da sem jaz tudi baba. A sem jaz tudi pritegnjena?

LUKA

Daj, ne seri. Ti nisi *baba*.

NATAŠA

A da ne? Ja, kaj pa jaz vem. – Saj jaz tudi ne vem. Da se ti preveč z očijem ne pogovarjaš.

(*Luka molči.*)

Nosferatu. Pa kdo je tebi Nosferatu? A je Vida Nosferatu, ker je taka lepa pa bela? Ta je *res* blesava. – A je oči Nosferatu? On se bolj z enimi grotesknimi zgodbami ukvarja ... A je on Nosferatu?

LUKA

Mami, to je samo fora ...

NATAŠA

Samo dobro, vidva bi obadva ene slike gledala. Razčistita vidva sama s sabo. Ni to to. Evo, daj, lej: poslušaj, kako diha ... To ni redu. To pomeni, da ima vročino. Da se njeno telo spopada z bacili.

– Da je treba tukaj delat. Se spopadat. Da se je treba za eno stran odločit. A smo mi za bacile?

LUKA

Pa daj, nisem jaz ...

NATAŠA

A bomo risali bacile? A bomo pisali o njih? Ne, bomo napadli bacile! V napad!

Vida trzne, vročinski epileptični napad s krči. Nataša jo drži za glavo in ji tiho prigovarja, pogleduje na uro. Luka gleda.

NATAŠA

Dajmo, Vida, dajmo, Vida, saj bo, ljubika ...

LUKA

Ti, mami, a bom šel jaz jutri v šolo?

NATAŠA

Zakaj pa ne bi šel?

Napada je konec, Vida zahrope, spi naprej.

LUKA

Ker bi lahko jaz bil na bolniški, da bi tebi pomagal. Bo zihar Vida jutri imela vročino. Oči mora pa delat, on nima bolniške, ko je samozaposlen.

NATAŠA

(pogleda na uro, potem Luko)

Štirideset sekund ... Na bolniški? Ja, saj bi znal bit bolj koristen kakor kdo drug. Ker si ti v redu. – Daj, ti tudi na pamet pade. Bom jaz na bolniški; takrat, ko bo to meni preveč, se bom pa res lahko šla samo še stran vržt.

LUKA

A boš sama?

NATAŠA

Verjemi ti meni, štepsel, da jaz to znam sama. Imam prakso. – Petnajst čez enajst je ura! Pa to ni za verjet! A kdo od osmih do enajstih bere? A bi to lahko bilo mogoče? – Ti moraš pa tudi spat! Ajde! Si si zobe umil? Si! Ajde ajde ajde ajde! Gremo! Hitro spat!

LUKA

Lahko noč, mami. Se bomo videli zjutraj.
Odide.

NATAŠA

Se bomo videli zjutraj.
(Ko je sama, pobere mobitel, pritisne številko, čaka. V slušalko, počasi, razločno:)
Jaz imam tega tvojega egoizma čez glavo zadosti!

Prekine zvezo, ugasne mobitel. Stopi k stacionarnemu telefonu, odloži slušalko. Se uleže k Vidi v posteljo, ugasne luč. Tišina.

11. NEUSKLAJLJIVE OSEBNOSTNE RAZLIKE

VIDA pije kavo z NATAŠO in MAMO, ki govorita izmenično, kot ena oseba.

VIDA

Samo čisto vsega mi pa nisi rekla ... Zadnjič mi nisi rekla, da je njegova žena umrla. Si samo rekla, da sta šla narazen. A pol jo je pa – avto povozil?

MAMA

Kaj, a on ti je to rekel?

VIDA

Ja, on je povedal. A po ločitvi?

NATAŠA

A zdaj govori pa take stvari? Evo, lepa reč.

VIDA

Kaj?

MAMA

Ne, čisto tako. Ker, mislim, gospa Petrič ni mrtva. Kje pa!

VIDA

Ni mrtva?

NATAŠA

Kaki, mrtva.

VIDA

Kako pol zdaj ...

MAMA

Ona je zelo živa oseba. Dela na ministrstvu za delo, to je eno tako metadelo, ne samo navadno delo. Pa dela v dobredelnih organizacijah, s prizadetimi otroki, se angažira družbeno, sem pa tja ...

VIDA

A sta imela otroke?

NATAŠA

A take da ti pol ven meče? Da ni pol še nazadnje bolj pameten, kakor zgleda ... Se bo norega delal? To bi bilo totalno nefer do vseh nas, ki se trudimo.

MAMA

Daj, pozabi ti na otroke, to tukaj nima veze, ker so druge stvari zanimive. Zakaj on pravi, da je njemu žena umrla? Pa taka? Dajva se malo temu posvetit.

VIDA

Zakaj sta šla narazen, pol?

MAMA

Ja, imela sta neuskladjive razlike v značajih, a nismo rekli? On ga je od zmeraj rad pil. Stagniral. Kao, nekaj ustvarjal. Ona je bila pa aktivna. Na tisoč koncih. Saj pravim! Kako je šlo to skupaj?

VIDA

Ja, bi znalo it, če bi on kdaj kaj pokazal kakšno iniciativo.

NATAŠA

Aha! Evo, ideja.

VIDA

Ona bi se pa tudi lahko po svoje prilagodila.

NATAŠA

Da bi se prilagodila? Glej no, glej. Zakaj bi se pa prilagodila enemu, ki ni dorasel?

VIDA

Ja. Zaradi drugega človeka, recimo. To tudi ni za stran metat.

MAMA

Vida, jaz moram reč, da tej tvoji liniji razmišljanja čisto ne sledim. A drug človek? Ni za stran metat, zato ga pa ne ubiješ. Na to se tukaj vse zvede. Tukaj je en človek mrtev, pa mu ne bi bilo treba bit. A nisva midve tukaj bolj ali manj zaradi tega? A je en človek umrl od batin? Ali je bilo mogoče od zanemarjanja? Ker ni bilo nobenega zraven, da bi pomagal? – To ni fajn kompanija, Vida, kjer se tako umre; ne morejo ti ljudje kar umirat. – Če ne bi smeli.

VIDA

A ne smejo?

MAMA

Ja, če se da preprečit, pol ne! Ker ni niti v skladu z nagoni, niti z družbeno kohezijo, niti z zakoni. Da ne rečem, da se ne spodobi!

VIDA

(zamišljeno, kot nova tema)

A si ti predstavljaš en tak svet, v katerem ni več nobene šanse kaj za izbirat?

NATAŠA

A da so samo še nagoni?

VIDA

To je ena varianta. Samo si predstavljam še hujše: da so samo še naključja. Da kar nekaj narediš, pa sploh ne veš, kaj.

NATAŠA

To ni naključje, to je lenoba. Naključje ima drugo definicijo.

MAMA

O čem govoriš? Tukaj je umor! Smrt! Kakšno je to naključje?

VIDA

A je kakšna varianta, da so naključja v raznih svetovih različna?

NATAŠA

Aja? V katerih?

VIDA

Daj, saj se samo pogovarjava, neobvezno! Kaj si živčna? Izstrelil en odgovor, kaj ti pravi instinkt. Saj samo malo skupaj razmišljava.

NATAŠA

On je fental Petriča. Tega je res, pa še, kao, ženo, to pa v besedah! A ti tudi to tako vidiš? Tako jaz to vidim! Eden je res mrtev, drugi ni, samo kaj, a je to verodostojnost? A moram jaz tebe voditi v tvojem fohu? Pa koliko iztočnic rabiš? Ne ti ratat on, prosim. Kaj tebe zanima?

VIDA

Zakaj.

MAMA

Zakaj.

(Napeto opazujeta Vido, ki razmišlja in ne reče nič.)

To v nobenem primeru ne moreš pričakovati, da bi jaz, ki predstavljam ljudstvo v tej situaciji, odobraval.

NATAŠA

To razumem, da ti moraš potegniti ven vse, kar njemu na pamet pade. Samo pazi, kako daleč boš šla. Ker ni neprišteven, jaz mu tega ne bom verjela. On je kriv, ni neprišteven.

VIDA

Zakaj si pa rekla, da vprašanje otrok ni relevantno?

MAMA

Zato, ker on ni kaj dosti naredil zanje! Zato! To, kar je z njimi, je stvar mame. Tega ne moreš pozabit. Tega ne smeš pozabit. Njega ni bilo zraven.

Pavza. Nataša in Mama vstaneta.

VIDA

Meni ni všeč, ko ti tako govoriš z mano, kot da ne znam sama presodit, kaj je važno pa kaj ni.

MAMA

Ja, mogoče pa res nimaš kaj dosti šans, da bi izbirala.

NATAŠA

Jaz ne bom več težila, to računaj. Samo to si zapomni: ko se bova naslednjič videli, bo šlo pa zares.

VIDA

A misliš, da mi moraš grozit?

MAMA

Kdo ti grozi? To je: ura teče. Ti moraš to v doglednem cajtu nekam pripeljat. Jaz ti pomagam, samo namesto tebe pa ne morem nič narest.

VIDA

Kdo te prosi? Pogovarjava se zato, ker se poznavata. Ker se imava radi.

NATAŠA

Seveda se imava radi, zato pa pravim. – A ti ješ kaj sadja? Bolj slabo zgledaš.

VIDA

Jem vitamine.

MAMA

Pa ne tablete. Je treba jest naravne hranljive snovi. To je čas za citruse, ananas se dobi krasen. Zimska jabolka. Ne moreš pustit, da ti odpornost pade. V teh cajtih.

VIDA

Kakor da te blazno skrbi zame.

NATAŠA

Ja, tukaj zunaj. Tukaj te lahko pazim. Ko bomo not, bo pa druga pesem. Tam te bom razkomadala. Brez zajebancije, če ne boš pripravljena. Bo treba bit v formi.

VIDA

(infantilno)

Bom citruse jedla.

NATAŠA

Ti naredi, kar znaš. Jaz bom pa tako, kakor znam jaz.

Pomežikne, z mamo odideta. Zatemnitev.

12. DRUGI POGOVOR

ALEŠ in VIDA.

VIDA

Nekaj stvari bi me še zanimalo, ker bi rada nekaj drugega zastopila ... Saj ne vem, a vas moti, če bolj kaj bolj osebne vprašam?

ALEŠ

Ma, jaz sem oseba tukaj, na tem placu. Vi kar užgite.

VIDA

Meni je važno, da zastopim, kakšni so tukaj med ljudmi odnosi.

ALEŠ

To ste si pa zadali nalogo.

VIDA

Med konkretnimi ljudmi, v tej situaciji, to bi bilo čisto zadosti. Vsak ima eno nalogo. Vi mi nočete povedat, nikakor, kako je sploh gospod Petrič umrl.

Aleš dolgo molči.

VIDA

Veste, da sem videla policijske slike, kaj se je zgodilo. Sem videla prizorišče. Bilo je grozno. To ni razumno. Imel je kri na ustih, čisto plav je bil. Da se ti srce ustavi. Jaz komaj lahko verjamem, da bi bili vi sposobni česa takega. V bistvu, človek ne bi verjel, da je bog sposoben česa takega, samo to je druga stvar. – Ampak vi pa ne zanikate, da ste ga.

ALEŠ

Kaj ne zanikam? Saj sem bil tam ... ali me pa ni bilo. Jaz nič ne vem. Bil sem. – Je pa kar bilo. Tako da ... – Kaj čem vam reč?

VIDA

Aha! – No, evo, to je izjava, če se da izluščiti ven, za to sem pa jaz tukaj. – V glavnem, vi hočete povedat, da se nič ne spomnite!

ALEŠ

Jaz sem ga tudi videl. – Sem ga pa tudi fental. Ker vem.

VIDA

Dajmo razčistiti, da to vem upoštevati. A se vam dogaja to večkrat, da izgubite spomin, če pijete? Da se česa ne spomnite? Sploh kaj neprijetnega? Kaj takega, kar bi vas v zadrego spravilo?

ALEŠ

To sem kriv. A ni zadosti? Če priznam? Da se mi pol odpusti?

Pavza.

VIDA

Gospa Ivanka, recimo, ona je bila z vami, koliko časa? Dve leti?

ALEŠ

(naveličano)

Eno leto, osem mesecev, trinajst dni ...

VIDA

Ni se treba norca delat. Ona je imela prejšnja razmerja, a ne? Je bila poročena?

ALEŠ

Ne. Je pa enega imela, ja.

VIDA

Dva otroka ima. Koliko ste se vi zanimali za njeno življenje? A vi ta dva njena otroka poznate?

ALEŠ

Ja, ima sina pa punčko.

VIDA

A ju poznate?

ALEŠ

Ne.

(Citira Ivankino dikcijo.)

Zdrava sta ko dva majhna kozlička. Večji je fantek, tamala je pa punčka. – Živa ko poper.

VIDA

A ju niste nikoli videli?

ALEŠ

Ne vem. Enkrat, enega, mogoče, nisem ziher. Ne morem bit ziher.

VIDA

Kako to mislite, ne morete bit ziher?

ALEŠ

Lejte, dajte si predstavljat situacijo ... ker je bila malo ... kočljiva. Ivanko je enkrat ... en avto sunil. Je šla čez cesto ... iz štacune, pa direkt pred avto. Kadar vino nosi, nič ne gleda. Saj je počasi peljal,

je šele pol na gas stopil, ko je videl, da se je ona po cesti zvalila pa da jaz tja proti njemu laufam. Ona je ležala na tleh, kri ji je iz ust tekla, ker je s čeljustjo ob robnik ... Pa sem jo peljal v kafič, zraven! Da se umije pod vodo pa da vidimo, kaj je zdaj to! Samo naju niso hoteli not spustit. Mislim, saj, tudi zastopim. – Ker, kaj je bilo, ko jo je avto butnil, se je tako ustrašila, da se je uscala. Res! Cela je bila poscana po nogah, pa kri ji je lila po celem ksihtu. A si morete to mislit? Oni pa ena – veganska restavracija.

VIDA

Kaj ste pa pol naredili?

ALEŠ

Njih že srce boli, če morajo melancan čez pol prerezat. Kaj še, če babi kri teče.

VIDA

Kaj ste pa potem naredili?

ALEŠ

Pa se uščije. – Ja, čudna fora je bila. Glih sem se kregal, da naj rešilca kličejo, pa šef ni hotel nič slišat, da se on ne bo v naša posla mešal, da nas bo imel pol skoz na vratu ... je pa iznenada stal pred nama en lep majhen fantek, gledal je Ivanko pa je rekel: mama.

VIDA

Ne!

ALEŠ

Ja! Stal je pred njo pa ji je rekel: mama.

VIDA

Kaj je pa ona rekla?

ALEŠ

Bila je v momentu čisto bela, tako da je una kri na njej še bolj čudno zgedala, čisti Matisse, samo je fantka en tip zgrabil pa ga stran potegnul, pa se pred mene postavil pa rekel: A bi ti rad eno na gobec? A?

VIDA

Kdo je pa to bil?

ALEŠ

Jaz nimam pojma. Samo ga nisem imel tapravega veselja vprašat.

VIDA

Kaj pa ona?

ALEŠ

Kaj ona? Saj ni bilo dosti za naredit. Spljuvala se je, kakor je treba, pa sva se šla domov umit. Od Stare Ljubljane do Šiške, pešaka. Pa je nisem spraševal glede unga fantka, če vas to zanima.

Pavza.

VIDA

Meni se pa zdi, da bi jo pa lahko.

ALEŠ

Ja, saj se meni tudi zdi, da bi bilo fajn, če bi jo vprašal. Včasih bi se moral človek malo bolj pozanimat, kako se ta drugi počuti, tudi če si misliš, da ni treba, ker točno veš. Samo kaj, včasih nam pa tudi ne rata. – Drugače pa itak, kaj ima to veze s tem, zaradi česar sem jaz tukaj, to itak sploh ne vem, zakaj vam vse to govorim!

VIDA

No, dobro, vi mi povejte, zakaj ste tukaj. Zato se motava tukaj kot dva mačka okrog vrele kaše, ker ne poveste, kako se je to zgodilo pa zakaj! Zakaj ste tukaj?

ALEŠ

Kako se je zgodilo? Kaj? – Samomor je bil, pizda materina, kaj, saj so to tako napisali!

VIDA

Samomor?

ALEŠ

Pa ne misliš valda, da sem jo jaz? V zapisnik poglej! Kako bi jo jaz lahko? V kakšnem smislu bi to pa bilo meni v interesu?

VIDA

Koga?

ALEŠ

Pa nimam pojma, zakaj je to naredila. Jaz sem jo imel rad. Za popizdit sem jo imel rad. Bila je ... iste sorte človek kot jaz. A veš ti to? To je blazno redko, da človek na to nabaše. Pa da je še drugega spola. Dobro, to ima tudi kakšne slabe strani, samo tudi kakšno dobro. Enega drugega takega sem še poznal, samo tisti je bil tip! – Če ti kdaj na kakšnega takega nabašeš, se ga drži. Ti jaz na srce položim. Ali si ti že kdaj nabasala?

VIDA

Dobro ... ne vem ...

ALEŠ

Vsak bi moral kdaj v življenju na enega takega nabasat. Isti smisel za humor, tudi! V bistvu, več se je ona meni smejala kakor jaz njej, samo to tudi pomeni isti smisel za humor. Zelo podobni pogledi na svet! Če je bilo kdaj kaj zajebanega, sva oba to znala zagrabit na isti način, racionalno, pa z eno distanco, z enim humorjem ... To je preživetje. A veš? A zastopiš? Volja za preživetje. Pol pa kar iznenada, kako naj jaz tebi povem, zakaj je en dan šla pa se dol fuknila z balkona? Z enajstega štuka? A se to da zastopit? Ker jaz tega boga ne zastopim!

VIDA

A vi govorite o ...

ALEŠ

(se obvlada)

O kom mislite, da govorim?

VIDA

O ženi. A sem dobro zastopila?

ALEŠ

O ženi, jebemu mater? O kom govorim?

VIDA

Samo za en moment sem se ustrašila, da govorite ...

ALEŠ

O kom?

VIDA

Ne, nič.

ALEŠ

O kom da govorim?

VIDA

O Ivanki.

ALEŠ

O kateri Ivanki?

VIDA

Gospe Poredoševi. O uni, ki jo policija išče, pa je ne najde.

Aleš nejeverno zija vanjo, potem vstane.

ALEŠ

Pa kaj bi vi od mene radi?

VIDA

Nič. Nič ne bi rada.

Aleš začne krožiti okrog mize ...

VIDA

Samo zagovarjala bi vas rada. Za to sem jaz tukaj.

Aleš hodi okrog mize in Vide počasi, v vse večjih krogih ...

ALEŠ

Zagovarjala bi me rada. – Zagovarjala bi me rada.

Hodi v vse večjih krogih, odide iz sobe. Zatamnitev.

13. ČEZ VODO

VIDA sama. Poje, pleše.

VIDA

Mrzla zvezda je nad mestom,
luč ugasne v temi,
nekdo okno je zaprl in to vem, da nisi ti.
Ta reka nima konca, da izlila bi vode,
ta puščava nima mravelj, da pojejo mi srce.
Le sanjarim, le ugibam,
ker ne morem čez vodo,
kaj boš ti, ki nimaš vesla, mi prinesel čez temo.
Ta reka nima konca, da izlila bi vode,
ta puščava nima mravelj, da pojejo mi srce.
Tu je tiho, prinesi ogenj,
da polži mi kosti
prinesi ustnice in trave in odveži mi vrvi.
Ta reka nima konca, da izlila bi vode,
ta puščava nima mravelj, da pojejo mi srce.

Zatemnitev.

14. TRETJI POGOVOR

ALEŠ in VIDA, pred Vido odprte mape.

VIDA

Gospod Petrič, obravnava je čez pet dni. Saj vem, da se vam zdaj že ponavljam, samo jaz ne smem nikoli zgubit upanja, haha – to je moj poklic! A ste se mogoče vi karkoli novega spomnili? Karkoli takega, kar jaz še ne vem?

ALEŠ

Kje je Ivanka?

VIDA

Nič ni novega glede Ivanke ... na žalost. Policija tava v temi. – A vi mogoče veste, kje bi lahko bila?

ALEŠ

A ste pogledali v službi? Jo je tam kdo iskal?

VIDA

V službi? Kaj pa s tem mislite? A ona dela?

ALEŠ

Čisto tako.

Pavza.

VIDA

A vi mene zafrkavate?

(Pavza.)

Veste kaj, nekaj sem vas hotela vprašat... A bi imeli vi kaj proti, če bi vas zdravnik pregledal? Čisto tako, rutinsko, da bi imeli eno mnenje pred obravnavo. Kakršnokoli že bo. Bo pa strokovno, objektivno. Vsaj nekaj. Jaz mislim, da bi bilo koristno.

(Pavza.)

A bi imeli vi kaj proti? Saj proti vaši volji itak nima smisla, samo bi bilo pa dobro. Malo slabo zgledate, da boste vedeli.

(Aleš se nasmehne, skomigne.)

Dobro, bom to jaz zrihtala. Vam ni treba nič skrbet, vi boste samo ... čisto taki, kot ste. – Pejva zdajle malo nazaj. A ste se kaj spomnili?

ALEŠ

Vsak mora enkrat umret. Jaz bom moral enkrat tudi umret. Vi pa tudi.

VIDA

A to ste se spomnili? – Samo večina ne tako, da jim kdo buta z glavo ob tla.

ALEŠ

(skomigne)

Človek nikoli ne more vedet, kje ga kakšno presenečenje čaka. Čisto tako, če mojo ženo pogledate ...

VIDA

A bo zdaj spet vaša žena? – Saj jaz se opravičujem, samo ne vem, ali naju bo to kam pripeljalo.

Pavza, dolgo se gledata.

VIDA

Ja?

ALEŠ

Ne, vam bom pol povedal. Najprej nekaj, kar sem se zdajle spomnil. Nekaj, kar se mi je zgodilo, ko sem bil čisto majhen?

VIDA

A to se kaj nanaša na ...

ALEŠ

Jaz, ko sem bil majhen, sem v sobi spal skupaj z bratom.

VIDA

Ja ... Okej.

ALEŠ

Spal sem skupaj z bratom v sobi, sicer ne zelo dolgo, ker je pol enkrat on hotel imet svojo sobo, ampak takrat sva pa še skupaj spala.

VIDA

Dobro.

ALEŠ

Preveč sem njegovim obiskom težil s svojimi risbami pa vodenkami.

VIDA

Ja?

ALEŠ

Ampak enkrat sta šla pa foter pa brat nabirat gobe, že navsezgodaj, ko sem jaz še spal. In sem se zbudil v sobi sam.

VIDA

Ja.

ALEŠ

Nisem bil navajen, da sem sam. Pa še nekaj je bilo. Zbudil sem se z enim – takim groznim občutkom. Sanjalo se mi je nekaj. Ne vem, ali sem kakšen čuden film gledal prej ali kaj. Sanjalo se mi je, da se tam blizu naše hiše, na cesti, dva borita. Z noži, in naenkrat je en drugega z nožem kar v trebuh. Pa je ta tip, tazabodeni rekel: Svaka ti čast, kakšen je to nož. Pa si ga je izdrl pa ga dal v roke meni. Pa sem pogruntal, da sem v bistvu jaz tisti, ki se je z njim boril, jaz sem mu ga zapičil pa mu ga pustil not. In on se je ulegel pa umrl. Šel sem proti domu, in tam je ob pešpotki ležal še eden, mrtev. Tudi njemu sem ven potegnil nož iz trebuha. Ga nisem jaz, samo je bil – kar za vzet. Prišel sem pred bajto, kjer se je mama s sosedami pogovarjala. Una dva noža sem za hrbet skril pa prijazno pozdravil, ko sem šel noter. V kuhinji sem ju lepo opral pa sem ju gor v svoji sobi nekam skril. Pol sem se pa zbudil.

VIDA

Zdaj ne vem, kam ...

ALEŠ

Samo v sobi je bilo pa grozno! Še bolj ko v sanjah. Bilo je tako, ko da se je zrak kar nekako razredčil. Sploh nisem vedel, kaj je narobe, sem mislil, mogoče nas je pa notranji sovražnik napadel z bojnimi plini. A veste, ko so takrat otroke še učili v šoli, NNNP. Nisem mogel dihati. Kot da je vse nekako obrnjeno. Srce mi je razbijalo, bil sem čisto mrzel – pa nič prešvican, kar na suho. Nobenega ni bilo blizu. Nobenega nisem znal poklicati. Kaj sem zdaj hotel jaz povedat ...

VIDA

Ja, to se jaz sprašujem.

ALEŠ

(zaupljivo)

Eno stvar pa morate vedet. Mrtvi so drugačni. Z njimi se ne da nič zmenit.

VIDA

Ja, bi rekla.

ALEŠ

Ti kar dajo nož v roko. Ti pa samo debelo gledaš.

VIDA

Aha.

ALEŠ

In to me pripelje do moje žene. O ženi sem vam hotel govorit.

VIDA

A je to treba?

ALEŠ

Lejte, žena mi je tudi ob porodu umrla. Sva pričakovala punčko. Bi nama pasalo, po že enem sinu ...

VIDA

Punčko sta čakala.

ALEŠ

Bil je en zdravniški feler. Ginekologinja je rekla, da je plod velik za tako majhno medenico, pa da bo najbrž treba carski rez. Samo kaj, ko sva prišla v porodnišnico, so rekli: ni problema, gospa, mi pogledamo, mi popedenamo, kakšen carski rez, gospa, smo mi že kakšno večjo ribo ven iz vode potegnili, a nismo? Za kaj smo pa v šolo hodili? Bo šla ko ostriga ven iz lupine!

VIDA

Gospod Petrič ...

ALEŠ

(vpije)

Jaz sem bil zraven! Pa smo pritiskali! Pa ni šlo nikamor! Štiri ure oreng! Pa so rekli, nam se zdi, da so tile popadki bolj švoh, bomo malo dodali. Sestra! Oksitocin, prosim!

VIDA

Gospod ...

ALEŠ

Pa so ji dali. Pa je šlo. Še dve uri. Jaz sem mislil, da jo bo razčefukalo. Je bila čisto plava. Med popadki praktično ni bilo pavze. Trda je bila ko dila. Mokra. Pol je pa enkrat v enem momentu ratala čisto bela, ko zid, pa je rekla: ojoj! Zdaj bom pa umrla. Ker se je vse nekaj strgalo v njej, je začutila. Otrok ni šel nikamor. Maternica je šla prej! Puf! Jaz sem bil pri njej pa sem jo v naročju držal, še preden je kakšnemu zdravniku sploh ratalo zraven prilaufat. Maternica počila! Pa veste, kaj je hecno?

VIDA

Tile vaši ekscesi so čisto ... sami sebi namen!

ALEŠ

Sam sem bil pri njej. Tako ko tisto jutro, ko sem bil majhen, pa se je zrak v sobi tako čudno zredčil. Ni mi ratalo nobenega poklicat ...

Pavza.

VIDA

(izkoristi tišino)

Gospod Petrič. Jaz sem si eno svoboščino dovolila. Upam, da mi ne boste zamerili. Vašo ženo sem poklicala.

(Aleš jo pogleda.)

Ja, sem poklicala. Sem jo vprašala, ali bi hotela pričati. Samo karakterno, če bi. Je živela z vami ... dolgo. Gospe Ivanke ni, pa ona je itak ... ni najbolj prepričljiva priča, saj veste, saj ste študirani.

ALEŠ

Vida?

VIDA

Za tako ciljno publiko, kot jo boste tam imeli. – Pa mogoče vas bo zanimalo, da je rekla ja. Se je zanimala za vas. Ni vedela, kaj je z vami, sploh. Ji ni noben povedal. Vi še sploh ne. Zakaj ne?

ALEŠ

Vida?

VIDA

Je pokazala veliko presenečenje. Da ne rečem sočutje ...

ALEŠ

Vida. Ne moreš. Vida, ne zastopiš. Vida, Nataša je zmešana ko kura.

VIDA

Kaj ... je ona?

ALEŠ

Ona je nora. Ona ne more o meni nič takega povedat, kar bi imelo sploh kakšno vezo.

(Pavza.)

S tako noro se ni dalo živeti. A ti sploh veš, da je ona mislila, da si ti umrla?

VIDA

Da sem JAZ umrla?

ALEŠ

Ja. Ona je mislila, da si TI umrla. A si ti moreš to misliti? Saj jaz sem ji govoril, en cajt: ja, ja, Nataša, okej, samo zato, da ne bi ona ven padla. Samo ni bilo pa lahko. A si moreš misliti?

Vstane.

VIDA

Gospod Petrič ...

Se odmika.

ALEŠ

Kako si to lahko misliš? Ona? – Jaz sem itak skoz vedel, da bo še nekaj iz tebe.

VIDA

Gospod Petrič ...

ALEŠ

Jaz sem vedel, da ni šans, da bi ti umrla. Ti si bila zmeraj – jaz, če sem jaz živ, si ti še bolj, ker si bila *zmeraj* bolj. Ti si zmeraj res živela. Ti si bila ti.

VIDA

(se zmeraj bolj odmika)

A vi v zaporu nič ne pijete? Nič litra vina za zajtrk?

ALEŠ

Daj, lej se. Advokatinja ... Krasna stvar.

VIDA

A prehrano imate urejeno?

ALEŠ

To sem si mislil, da boš nekaj z ljudmi delala. Ker si tako hotela, čeprav te ni nobeden zastopil – pred otroka na igrišču si se postavila pa mu v fris rekla: kdo-si-ti? On je pa samo spizdil.

VIDA

(se mu umika, začinja plezati po inventarju)

A bi pozvonila pazniku? Da bi naju malo gledal?

ALEŠ

Enih sivih las si nam naredila ... Samo si bila pa ... taka lepa. Taka bela. Taka navihana! Taka popolna!

VIDA

A sem bila popolna?

ALEŠ

Mislím, okej, saj bi rad, da ne bi bilo napadov, že zaradi tebe, samo, kako bi si želel, da bi bila lahko drugačna? Pa ti si bila iz mene živa! Ti si bila kompletna persona – zmeraj! Kdo bi si sploh lahko mislil, da bi bilo lahko kaj narobe s tabo? Kateri kreten?

VIDA

(vse bolj koketno)

A vas kaj more tlačijo? A imate živce sredi noči kaj napete?

ALEŠ

Včasih, ja; včasih se kar zbudim na sredi noči pa sem napet za popizdit, roka mi trza pa sploh ne diham ...

VIDA

(govori istočasno z njegovo naslednjo repliko)

A imate kosti, ki so na dotik občutljive? A se vam roke tresejo? Kakšen pritisk v glavi? Tak občutek, da vas bo ob glasnem zvoku kar razfukalo?

ALEŠ

... pa ti sediš na meni pa me gledaš. Gledaš me, samo taka majhna, majhna, bolj majhna kot ... – Sam sem, kurac! Samo meni se ne bo odpulilo, ne bo se mi, tako kot Nataši.

(Ko ona neha:)

Ja! Če bi po pravici povedal, je spanje malo problem. Ne morem spati sam v postelji. Jaz to ne znam, pa če se jebem.

VIDA

(istočasno z njegovo naslednjo repliko, na melodijo Mi se imamo radi)

Oči je zaspaan, naš mali oči, oči je zaspaan, naš mali oči!

ALEŠ

A ti veš, una muhavost, tvoja? Krasna. Uni napadi, tvoji, una tvoja odprtost, crkljivost ... Iz enega čisto majčkenega, iz enega čisto minimalnega naključja, iz enega preskoka! Ti sploh nisi kriva! Pa jaz tudi nisem kriv. A se ti strinjaš, da midva nisva? – Nobeden ni nič kriv. A mi ne zameriš?

VIDA

Zakaj bi ti zamerila, če ni nobeden nič kriv?

ALEŠ

V genu SCN1A, ta, ki definira, kako se ti kanalčki za natrij na nevronih razvijajo ...

VIDA

A za natrij? Ma, neee.

ALEŠ

... točno tam, na meji četrtega eksona, tam se ti je ena aminokislina zamenjala, v enem od treh milijard parov!

VIDA

Od treh milijard?!

ALEŠ

Namesto gvanina adenin! Majke mi! In to si bila ti! Če bi to vzeli to, bi bila ti čisto drugačna! Bi vse vzeli! Pa ne bi bila ti več ti!

VIDA

Vse?

ALEŠ

Vse! Mislim, garant! Vsi otroci, ki imajo na tem kanalu kakšno mutacijo, so si po karakterju pa po napadih dosti podobni. Kjerkoli na tem kanalu: nobena zdravila ne pomagajo, ataksija, razvojni zaostanki, problemi z govorom, impulzivni so ...

VIDA

A natrij je bil pol?

ALEŠ

Ja, pa imajo zaostanke – razne – v razvoju, sem pa tja kakšen umre, samo še več jih pa ne ... Samo jaz sem te imel rad točno tako! Ajde, ne bom rekel, da sem imel rad vsak tvoj napad posebej, nismo pri norcih, samo z vsakim napadom si bila moja!

VIDA

In to je pol vse?

ALEŠ

To je pol vse!

VIDA

Kako pa zdaj, da sem pol zdaj drugačna?

ALEŠ

Kaj drugačna? Saj nisi nič drugačna. Vse drugo je drugače. Ti si tukaj, smisla pa ni ... Nič drugega ni ... Ves ta svet je drugačen, jaz sem ti hotel skuhat njoke, ti si pa ... Kaj si ti ... Vida! Moja Vida, jebemu mater ... A ti sploh veš, kako sem te jaz imel rad? A ti sploh veš, kako sem te jaz imel rad! Jaz nisem bil, mene ni bilo zraven, oprosti! Ti si bila sama, mene pa ni bilo, nisem bil ... Ti si bila ... Ti moja Vida ... Ti moj štepsel! Ti moj razbojnik!

Vida plane nanj in začne butati z njegovo glavo ob tla. Aleš jo še naprej kliče po imenu in vzdevkih. Vdreta MAMA in NATAŠA in Vido odtrgata od njega, jo zvežeta v prisilni jopič. Vida tuli in se otepa.

MAMA

(Alešu)

A sem ti lepo rekla? A ti moraš pa zmeraj svoje gonit? A si ti sploh človek? Pa kaj si ti? Kdo si ti? Pa kaj, a si ti normalen?

Od vlečeta jo ven. Tišina, Aleš gleda za njima, si popravlja ovratnik, zbira Vidine papirje v mapo, jo da pod pazduho. Odide.

15. SLOVO

ALEŠ, NATAŠA, LUKA in MAMA; VIDA je okrog ust krvava, se poslavlja. Bučna glasba. Objemanje, poljubi. Vida odhaja skozi vrata, slovo. Glasba še traja. Preostala četverica umirjeno nazdravlja. Zatemnitev.

16. ODHOD

Prostor prazen, ista glasba, a precej tišja. V sobo pride ALEŠ, z obešalnika sname plašč. Čaka. Čez čas prideta tudi NATAŠA in LUKA. Aleš pomaga Nataši obleči plašč. Stopijo do vrat.

Ko stopijo skozi, hoče Aleš očitno nagonsko zaviti na desno. Toda Nataša obstane, ga poljubi, potem še Luka, kar Aleša očitno bega. Odideta na levo. Aleš stoji in strmi za njima, dolgo.

Glasba počasi povsem izzveni. Aleš s sklonjeno glavo stoji med vrati. Zatemnitev.